

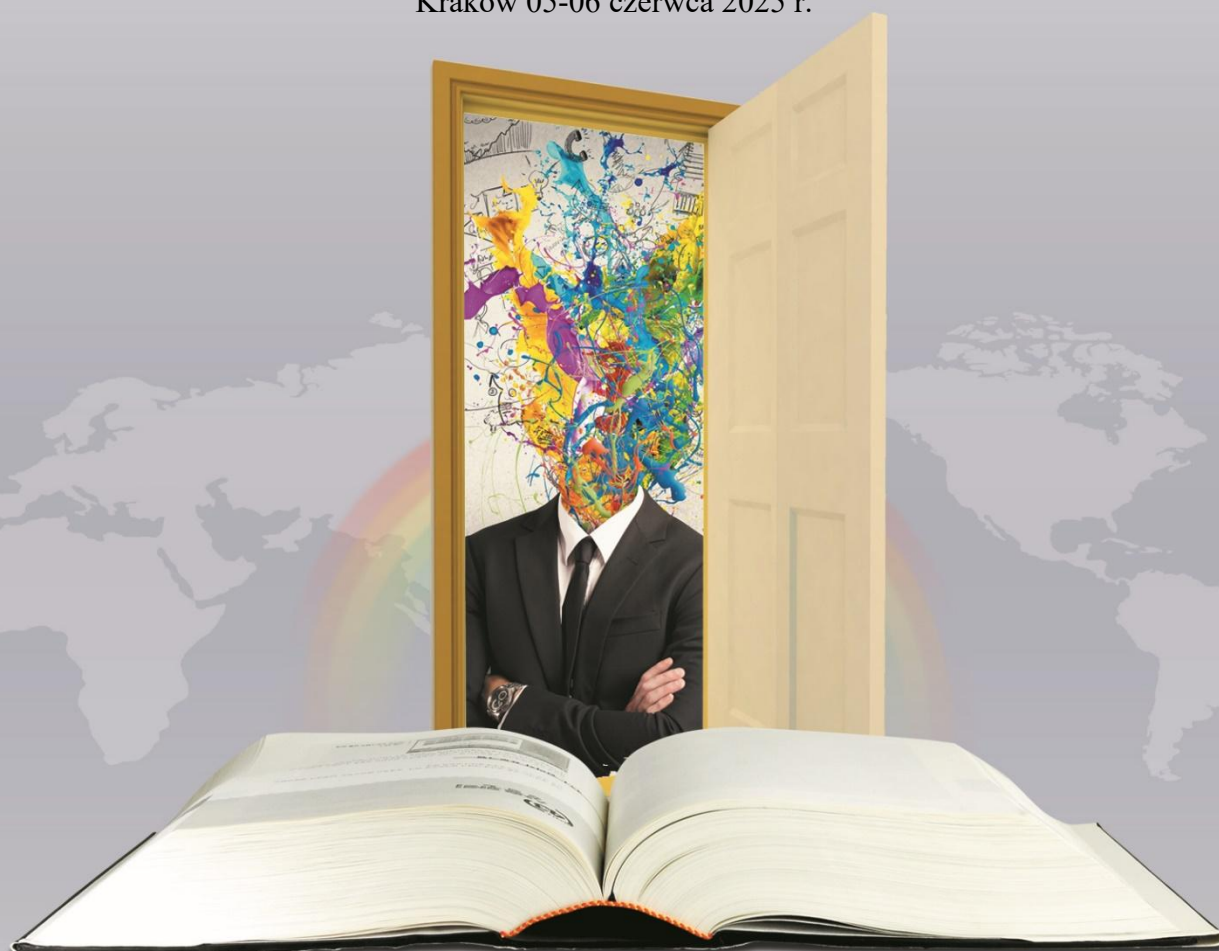
Ogólnopolska Konferencja Interdyscyplinarna

pn: "UNIWERSUM CZ. II"

Nauki Interdyscyplinarne

KSIĄŻKA ABSTRAKTÓW BOOK OF ABSTRACTS

Kraków 05-06 czerwca 2025 r.

organizatorzy:

**KONFERENCJE
NAUKOWE**

ISBN: 978-83-68082-09-08

Komitet Naukowy

Prof. dr hab. inż. Czesław Nowak - Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, Wydział Rolniczo-Ekonomiczny

Dr inż. Agnieszka Piotrowska-Puchała - Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, Wydział Rolniczo-Ekonomiczny

Dr inż. Małgorzata Bogusz - Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, Wydział Rolniczo-Ekonomiczny

Dr Piotr Rachwał - Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, Wydział Rolniczo-Ekonomiczny

Dr inż. Jarosław Mikołajczyk - Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Tarnowie, Instytut Administracyjno-Ekonomiczny

Dr inż. Piotr Prus - Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy, Wydział Rolnictwa i Biotechnologii

Dr Lidia Jabłońska-Porzuczek - Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Wydział Ekonomiczno - Społeczny

Dr inż. Paweł Dziekański - Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach - Wydział Prawa i Nauk Społecznych

Dr Monika Wojcieszak - Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Wydział Ekonomiczno – Społeczny

Dr inż. Anna Justyna Parzonko - Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Wydział Nauk Ekonomicznych

Dr inż. Anna Sieczko - Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Wydział Nauk Ekonomicznych

Dr Barbara Kielbasa - Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, Wydział Rolniczo -Ekonomiczny

Dr Anna Janicka - Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, Wydział Rolniczo -Ekonomiczny

Dr Anna Zalewska - Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży, Wydział Nauk o Zdrowiu

Dr Monika Gałczyk - Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży, Wydział Nauk o Zdrowiu

Komitet Organizacyjny:

dr Barbara Kielbasa

dr Anna Janicka

dr Paweł Kraciński

mgr Anna Maria Bach

mgr Marcin Kożuchowski

mgr Ewelina Litwa

lek. Monika Prylińska

mgr Pauliuna Kasperska-Dębowska

dr n. med. Katarzyna Pawłowicz

mgr Michał Mrozek

mgr Magdalena Słowik

mgr Damian Jasiński

mgr Cezary Roman, MBA

Kontakt:

rachwal.konferencjenaukowe@gmail.com

Więcej informacji:

www.konferencjenaukowe.com.pl

Wydanie:

Publikacja elektroniczna on-line

Wydanie znajduje się w Repozytorium Cyfrowym Biblioteki Narodowej.

SPIS TREŚCI

Walter Rachwalik

Tajemnice Najświętszego Sakramentu Ołtarza w świetle *Dzienniczka* św. Siostry Faustyny Kowalskiej.....9

Walter Rachwalik

Mistyka Najświętszego Sakramentu Ołtarza oraz Sakramentu Kapłaństwa Rzymsko-Katolickiego w świetle pism Alicji Lenczewskiej – *Świadectwa i Słowa Pouczenia*.....10

Walter Rachwalik

Zarys drogi mistycznej św. Siostry Faustyny Kowalskiej od Najświętszego Sakramentu w świetle jej *Dzienniczka*.....12

Walter Rachwalik

Teologia rad ewangelicznych, oraz zredagowane przez św. Siostrę Faustynę Kowalską fundamentalne zasady reguły nowego zakonu, których miały być założycielką – w świetle jej *Dzienniczka*.....13

Walter Rachwalik

Mistyka nieba w świetle pism Alicji Lenczewskiej - *Świadectwa i Słowa Pouczenia*.....15

Walter Rachwalik

Etapy przygotowania uczniów i apostołów Nauczyciela z Nazaretu, do podjęcia dzieła ewangelizacji w świetle Czterech Ewangelii.....16

Walter Rachwalik

Mistyka rekolekcji zakonnych św. Siostry Marii Faustyny Kowalskiej w świetle *Dzienniczka* – cz. I.....17

Walter Rachwalik

Pouczenia Nieba na temat rzymsko-katolickich sakramentów chrztu, bierzmowania, pokuty, ostatniego namaszczenia i małżeństwa w świetle *Egzorcyzmów Szwajcarskich*.....18

Mateusz Lisek

Sztuczna inteligencja w społeczeństwie – między standaryzacją a alienacją.....19

Julia Aleksandra Pawelko

Analiza świadomości zagrożeń cyberprzestępczością bankową wśród młodych dorosłych.....20

Marcin Poręba, Jerzy Król

Polski wkład w opiekę zdrowotną i walkę z chorobami zakaźnymi na Syberii i Kamczatce na przykładzie działalności Benedykta Dybowskiego.....21

Zofia Śledzikowska

Karoshi – Medyczne obliczenie śmierci z przepracowania.....22

Inga Budkiewicz, Katarzyna Horbaciuk

Technologia w służbie sportu: ewolucja treningu w cyfrowej erze.....23

Kinga Worach

Bezpieczeństwo w przestrzeni publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa pracowników socjalnych.....24

Karolina Kosecka

Problem romantyzowania samobójstwa w kulturze popularnej.....26

Beata Szczawińska

Metody wychowania resocjalizującego w warunkach wolnościowych.....27

Kamila Grzymała, Gabriela Baczyńska

Zadowolenie młodych dorosłych z obranej ścieżki edukacyjnej i zawodowej.....28

Justyna Góra, Adrianna Krakowiak

Usprawnienie przepływu informacji w procesie produkcyjnym.....29

Sylwia Haracz, Weronika Niewiadomska, Jakub Otto, Dawid Piecha

Wpływ otoczenia społecznego na decyzję o podjęciu studiów wyższych oraz aktywności studenckiej na poziom satysfakcji ze studiowania.....30

Robert Pietrzak

Korzyści i problemy związane ze stosowaniem technologii RPA w przedsiębiorstwie.....31

Michał Golik

Samochody wodorowe – alternatywa pomiędzy samochodami elektrycznymi, a spalinowymi?.....32

Emilia Witek-Żelazny

Lampy UV i LED w stylizacji paznokci: aspekty bezpieczeństwa i ryzyka zdrowotnego.....33

Maciej Michalski

Model audytu oparty na metodyce ciągłej oceny ryzyka i mechanizmów kontrolnych z wykorzystaniem metod statystycznych i sztucznej inteligencji.....34

Anna Niewęglowska

Wpływ rewitalizacji przestrzeni postindustrialnych na rozwój społeczno-gospodarczy miast.....36

Michał Kociolek

Przenoszenie systemów SCADA do chmury – rewolucja czy ryzyko ?.....37

Daria Radomska

Z glukozy do energii: pierwszy etap życia komórki.....38

Emilia Kamizela, Oliwia Rdzanek, Kacper Wrzosek, Gabriela Worotyłko, Maria Woś, Katarzyna Szklener

Fuzja ALK w raku płuca– od wykrycia do leczenia celowanego.....39

Kamil Gawlik

Występowanie Gammaproteobacteria w wodach fontann miejskich w Olsztynie.....41

Wiktoria Skwirczyńska, Kacper Artykiewicz

NLPZ w prewencji raka jelita grubego.....42

Emilia Kamizela, Patrycja Najda, Kacper Wrzosek, Gabriela Worotyłko, Maria Woś, Katarzyna Szklener

Rola mikrobiomu jelitowego w odpowiedzi na immunoterapię nowotworów.....43

Elwira Misiuk, Justyna Wasiewicz, Natalia Wardak, Anna Geniusz, Marta Adamska, Agnieszka Bielaga

Opieka pielęgniarska nad pacjentem geriatrycznym, chorującym na niedokrwistość.....45

Ewelina Jamrozik

Reprezentacje chemiczne w komputerowo wspomaganym projektowaniu nowych związków terapeutycznych.....46

Adrian Pieńkus

Sport jako forma redukcji stresu – oddziaływanie aktywności fizycznej na układ nerwowy.....47

Maja Miśkiewicz

Porównanie metody laparoskopowej i klasycznej laparotomii w miomektomii.....48

Wiktoria Balrzecak

Nowoczesne podejście do leczenia choroby Alzheimera: od biomarkerów po terapie biologiczne.....49

Karolina Paniczek

Wścieklizna – aspekty kliniczne, epidemiologiczne i profilaktyczne.....50

Kamila Kibitlewska

Wykorzystanie nowoczesnych technologii w hodowli trzody chlewnej.....51

Małgorzata Kowalczyk

Choroba niebieskiego języka (Bluetongue).....52

Dominika Julia Ziplińska

Torfowiska jako mikrohabitat dla grzybów – analiza torfowisk otuliny Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego.....54

Wiktoria Muszak

Manul stepowy (*Otocolobus manul*).....56

Wiktoria Muszak

Toxocara canis.....57

Daniel Wysokiński, Agata Danielewicz

Wpływ zagrzewania się paszy na fizjologiczne i produkcyjne parametry krów mlecznych.....58

Małgorzata Kowalczyk

Zatrucie jadem żmii zygzakowatej (*Vipera berus*).....59

Karolina Pniaczek

Zielone zagrożenie – trucizny wytwarzane przez rośliny.....60

Mateusz Fitas

Nowotwór jelita grubego - porównanie trzech resekcyjnych technik chirurgicznych.....61

Agnieszka Szydelko

Alienacja rodzicielska i jej wpływ na rozwój małoletnich.....62

Ks. Walter Rachwalik, Uniwersytet Opolskiego

Tajemnice Najświętszego Sakramentu Ołtarza w świetle *Dzienniczka* św. Siostry Faustyny Kowalskiej

Tematyka rzeczywistej obecności Jezusa Chrystusa w Najświętszym Sakramencie Ołtarza przewija się również w zapiskach duchowych św. Siostry Marii Faustyny Kowalskiej od Najświętszego Sakramentu, przynależącej za życia do Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia.

Analiza wybranych fragmentów z jej *Dzienniczka* potwierdza, że w jej praktykach religijnych istotne miejsce zajmowały: uczestnictwo we Mszy Świętej, przystępowanie do Stołu Pańskiego, oraz Adoracja Najświętszego Sakramentu Ołtarza.

Ponadto, w jej doświadczeniach odnaleźć można rzeczywiste odbicie oficjalnej nauki Kościoła Rzymsko-Katolickiego, z której wynika najpierw, że „Eucharystia jest źródłem i zarazem szczytem całego życia chrześcijańskiego”;

następnie o tym, że „Eucharystia oznacza i urzeczywistnia komunie życia z Bogiem i jedność Ludu Bożego, przez które Kościół jest sobą. jest ona szczytem działania, przez które Bóg w Chrystusie uświęca świat, a równocześnie szczytem kultu, jaki ludzie w Duchu Świętym oddają Chrystusowi, a przez Niego Ojcu”;

oraz, że „przez celebrację Eucharystii” jej uczestnicy jednoczą się „już teraz z liturgią niebieską”, uprzedzając „życie wieczne, gdzie Bóg będzie wszystkim we wszystkim”.

Tak więc, jak poucza Kościół Rzymsko-Katolicki, Eucharystia jest streszczeniem i podsumowaniem całej Jego wiary.

Słowa kluczowe: „Widziałam Dziecię Jezus na ołtarzu od czasu ofiarowania” – „Do każdej Komunii Świętej tęsknię” – „I choć kryją Cię zasłony”

Ks. Walter Rachwalik, Uniwersytet Opolski

Mistyka Najświętszego Sakramentu Ołtarza oraz Sakramentu Kapłaństwa Rzymsko-Katolickiego w świetle pism Alicji Lenczewskiej – *Świadectwa i Słowa Pouczenia*

Ojcowie Soboru Watykańskiego II, mając na uwadze rolę, do której przeznaczeni są kapłani Rzymsko-Katolicy, w oddzielnym dokumencie, podpisanym 7 grudnia 1965 r. przez Bł. Papieża Pawła VI, stanowczo podkreślają nadprzyrodzony charakter ich sakramentalnego posłannictwo.

Otóż, jak czytamy w „Dekrecie o posłudze i życiu prezbiterów”, oni, tj. kapłani „poprzez świecenia i posłannictwo otrzymane od biskupów, przeznaczeni zostali do służenia Chrystusowi Nauczycielowi, Kapłanowi i Królowi, w którego urzędzie uczestniczą, a dzięki niemu tutaj na ziemi Kościół buduje się nieustannie jako Lud Boży, Ciało Chrystusa i Świątynia Ducha Świętego”.

Im też został zastrzeżony przywilej posiadania świętej władzy „składania Ofiary i odpuszczania grzechów”.

Ponadto, co podkreślili ojcowie soborowi, powinni oni, nie upodabniając się do tego świata, służyć powierzonym ich trosce wiernym, kierując się dobrocią serca, szczerością, siłą i stałością ducha, ustawiczną troską o sprawiedliwość, także o subtelność we własnym postępowaniu.

Z przeprowadzonych badań wynika, że polskiej mistyczce, Alicji Lenczewskiej, Jezus Chrystus, Najwyższym Kapłan, w prywatnych objawieniach pozwolił wniknąć w tajemnicę i powagę zarówno stanu duchownego, i jak nadprzyrodzonej wartości sprawowanego przez nich Najświętszego Sakramentu Ołtarza.

On sama, od jesieni 198 r., aż do śmierci, która nastąpiła 5 stycznia 2012 roku, niemal codziennie uczestniczyła we Mszy Świętej, przystępowała do Komunii Świętej i odprawiała Adorację Najświętszego Sakramentu.

Ponadto, co wynika z jej oświadczeń, należała ona do grona mistyków, których zadaniem była nieprzerwana modlitwa w intencji kapłanów, szczególnie narażonych na ataki złych duchów, wrogów zbawienia i przeciwników Boga.

Słowa kluczowe: „Ta ofiara jest wieczna, bo trwa i odbywa się cały czas” - „I płonie Twój syn, i światłość go ogarnia”

Ks. Walter Rachwalik, Uniwersytet Opolski

Zarys drogi mistycznej św. Siostry Faustyny Kowalskiej od Najświętszego Sakramentu w świetle jej *Dzienniczka*

Życie Bogu poświęcone, w pojęciu powszechnym, kojarzone jest zasadniczą z przynależnością do konkretnego zgromadzenia zakonnego, w ramach którego, po ślubach czystości, ubóstwa i posłuszeństwa, nieprzerwanie powinny być podejmowane starania życia według zasad, które fundator zakonu ustanowił i ułożył w formie konkretnej reguły. Taką też formę życia wybrała i nią podążała przez okres 13 lat Sekretarka Króla Miłosierdzia, św. Siostra Faustyna Kowalska.

Z jej *Dzienniczka* wynika, że mimo wielu narastających przeciwności, wytrwała aż do śmierci w Zgromadzeniu Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia, osiągając w tym czasie cnoty katolickiego i zakonne w stopniu heroicznych.

Jednakże trzeba podkreślić i to, że w jej przypadku miały miejsce częste interwencje samego Jezusa Chrystusa, który udzielił jej łaski zaślubin ze Sobą, a przeprowadzając bezpieczną drogę przez doświadczenie mistycznej nocy ciemnej, przysposobił ją do przeprowadzenia Swoich planów związanych z Dzielą Miłosierdzi.

Św. Siostra Faustyna nie szczędziła swemu Oblubieńcowi słów czułych i serdecznych, przez co, m.in. pozyskiwała kolejne łaski, spośród których część przybierała charakteru spektakularnego, kiedy to ukazywał się jej w różnych postaciach.

Należy również oddać sprawiedliwość jej duchowemu przewodnikowi, bł. ks. dr hab. Michałowi Sopoćce, poprzez którego Jezus Chrystus, Król Miłosierdzia przeprowadził jej duszę przez drogę pełną zagrożeń ze strony złych duchów, oraz skutecznie zrealizował swój plan, w ramach którego miał powstać m.in. Obraz Króla Miłosierdzia.

Słowa kluczowe: „Przyjmuję, jesteś w sercu Moim” – „W takim stanie trwałam trzy kwadranse” – „Jednak tę łaskę otrzymałam dopiero po ślubach wieczystych” – „O Hostio żywa, światło mej duszy!” – „Idź, ale Ja ci zabieram serce twoje”

Ks. Walter Rachwalik, Uniwersytet Opolski

Teologia rad ewangelicznych, oraz zredagowane przez św. Siostrę Faustynę Kowalską fundamentalne zasady reguły nowego zakonu, których miały być założycielką – w świetle jej Dzienniczka

Życie konsekrowane, jak czytamy wstępnie do adhortacji św. Jana Pawła *Vita consecrata*, głęboko zakorzenione w przykładzie życia i w nauczaniu Chrystusa Pana, jest darem Boga Ojca udzielonym jego Kościołowi za sprawą Ducha Świętego. Dzięki profesji rad ewangelicznych charakterystyczne przymioty Jezusa dziewictwo, ubóstwo i posłuszeństwo — stają się w pewien swoisty i trwały sposób „widzialne” w świecie, a spojrzenie wiernych zwraca się ku tajemnicy Królestwa Bożego, które już jest obecne w historii, ale w pełni urzeczywistni się w niebie”.

„W ciągu stuleci, jak zauważa cytowany Autor, nigdy nie zabrakło ludzi, którzy idąc posłusznie za wezwaniem Ojca i poruszeniami Ducha Świętego wybrali tę drogę specjalnego naśladowania Chrystusa, aby oddać się mu „niepodzielnym” sercem (por. 1 Kor 7, 34). Oni także porzucili wszystko jak Apostołowie, aby przebywać z Nim i tak jak On oddać się na służbę Bogu i braciom. W ten sposób przyczynili się do objawienia tajemnicy i misji Kościoła dzięki licznym charyzmatom życia duchowego i apostolskiego, których udzielał im Duch Święty, a w ten sposób wnieśli też wkład w odnowę społeczeństwa”.

Jedną z takich osób całkowicie poświęconych Bogu, była św. Siostra Faustyna Kowalska, członkini Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia. Jest ona w Kościele Rzymsko-Katolickim, i nie tylko, powszechnie znaną polską zakonnicą, z tytułu jej mistycznego związku z Jezusem Chrystusem, Królem Miłosierdzia.

Z przeprowadzonej analizy wybranych z jej *Dzienniczka* fragmentów wynika, że w ramach zleconego jej przez Pana Jezusa obowiązku rozpowszechniania wśród wiernych prawdy o Bogu Miłosiernemu, znalazł się również rozkaz, na mocy którego miała ona dać początek nowej kongregacji zakonnej.

Miał to być żeński zakon klauzurowy, którego członkinie miały się oddawać stałej modlitwie, oraz, aby Bożej Sprawiedliwości nieprzerwanie składały ze swego życia ukrytą ofiarę, wynagradzającą za grzechy ludzkości.

I chociaż niedoszła fundatorka, z tej racji, że zmarła w zaledwie 33 roku życia (1905-1938), nie zdołała w całości wykonać zleconego jej przez Jezusa Chrystusa, Króla

Miłosierdzia, to sporządzone przez nią ustalenia, zachowały aktualność zarówno teologiczną jak i organizacyjną.

Ale, żeby ewentualne, nowo powstałe zakonne mogły być uznane za mające swój związek z regułą opisaną przez nią Sekretarkę Kroila Miłosierdzia, w każdym przypadku musi to być zakon klauzurowy o zastrzonym rygorze, oraz, że habity sióstr muszą być białe, muszą być przepasane białym sznurem, a ich zakonne welony oraz płaszcze muszą być uszyte z czerwonego materiału.

Słowa kluczowe: życie konsekrowane – zakonne ślub ubóstwa – zakonne ślub czystości – zakonne ślub posłuszeństwa – zakon klauzurowy o zastrzonej regule

Ks. Walter Rachwalik, Uniwersytet Opolski

Mistyka nieba w świetle pism Alicji Lenczewskiej - *Świadectwa i Słowa Pouczenia*

Mistyczny dialog pomiędzy Synem Bożym, Jezusem Chrystusem i Alicją Lenczewską, trwał nieprzerwanie od jesieni 1984 roku, tj. od chwili jej powrotu na drogę Ewangelii, aż do chwili jej śmierci, która nastąpiła 5 stycznia 2012 roku, a potwierdzenie tego odnajdujemy w jej pismach, tj. *Świadectwo i Słowo Pouczenia*.

Z analizy tychże dzieł wynika, że jednym z głównych teologicznych tematów, omawianych podczas mistycznych rozmów Syna Bożego, Jezusa Chrystusa z Alicją Lenczewską, była prawda wiary o istnieniu niebiańskiego życia wiecznego.

W jej kontekście pojawiają się trzy kwestie, na przemian występujące, a mianowicie: udzielanie A. Lenczewskiej pouczenia o konieczności życia zgodnego z przykazaniami Bożymi, udzielenie jej łaski mistycznego wglądu w życie w niebie, oraz wzbudzanie w jej duszy tęsknoty za niebem.

Słowa kluczowe: Na Niebo trzeba zapracować - Niebo oglądane na ziemi - Ogień tęsknoty

Ks. Walter Rachwalik, Uniwersytet Opolskie

Etapy przygotowania uczniów i apostołów Nauczyciela z Nazaretu, do podjęcia dzieła ewangelizacji w świetle Czterech Ewangelii

Jezus Chrystus, jak to od ponad XX-tu wieków przepowiada Kościół Rzymsko-Katolicki, Swoim w mocy głoszonym słowem, w znaku Swoich niezwykłych cudów, przez okres trzech lat utwierdzał Swoich licznych uczniów oraz Dwunastu Apostołów w przekonaniu, że Ich Nauczyciel jest Synem Boga, Wcielonym Odwiecznym Słowem, prawodawcą Nowego Przemierza opierającego się o skałę przykazania miłości Boga i bliźniego.

Tym samym przygotował ich do podjęcia trudów ewangelizacji ówczesnych mieszkańców Palestyny, ustanawiając ich niejako „współfundatorami” Kościoła Rzymsko-Katolickiego.

Pasterze Kościoła natomiast, mając świadomość ciężącego na nim obowiązku prowadzenia działalności misyjnej we współczesnym świecie, swoim ewangelizatorom stawia za przykład pierwszych uczniów i apostołów, których dzieje, w oparciu o Cztery Ewangelie, zostały opisane.

Słowa kluczowe: uczniowie św. Jana Chrzciciela – uczniowie Nauczyciela z Nazaretu – Dwunastu Apostołów Syna Bożego, Mesjasza – wiarygodni świadkowie nauczania, cudotwórczych czynów, śmierci, zmartwychwstania i wniebowstąpienia Jezusa Chrystusa

Ks. Walter Rachwalik, Uniwersytet Opolski

Mistyka rekolekcji zakonnych św. Siostry Marii Faustyny Kowalskiej w świetle *Dzienniczka* – cz. I.

Św. Siostra Faustyna, wstępując do Zgromadzenia Matki Bożej Miłosierdzia, zobowiązana była do udziału w rekolekcjach formalnie ustanowionych przez regułę Zgromadzenia, tzn. w corocznych, lub też odprawianych na okoliczność różnych okazji, np. z okazji złożenia ślubów.

Z analizy jest zapisków wynika, że miała ona również zwyczaj traktować każde inne natchnienia duchowe, jako swego rodzaju rekolekcyjne pouczenie udzielane jej przez Zbawiciela.

Z jej zapisków wynika i to, że dzięki stałej mistycznej więzi z Jezusem Chrystusem, Królem Miłosierdzia, odnawianej i pogłębianej, zarówno podczas ćwiczeń rekolekcyjnych, jak i w codziennych okolicznościach, mogła ona doskonalić swój sposób myślenia, słownego wyrażania swoich przekonań, różnorodnej aktywności zewnętrznej, a także wytrwałego stawiana czoła trudnościom przypisanym do życia zakonnego.

O czym, delikatnie wspomniała w późniejszym czasie, gdy, przywołując w pamięci jedynie pierwsze lata zakonnego życia, stwierdziła, że przeżywała „chwile ciężkie i bardzo przykre, tak że nieraz nie można pojąć, że w klasztorze móc się może”.

Jednakże, odnosiła się do nich w duchu nadprzyrodzonym i upatrywała w nich zamysłu Bożego, ufając, że przezwyciężanie trudności może przyczynić się do jej uświęcenia. Przekonanie to wyraziła w słowach: „Dziwnie Bóg dopuszcza nieraz, ale to się dzieje zawsze w tym celu, by się okazała w duszy cnota – aby się wyrobiła. Na to są przykrości”.

Słowa kluczowe: niech siostra wie, że jest na dobrej drodze - Pan Jezus miał zawsze ciszę w moim sercu - Panie Jezu, Mistrzu mój, kieruj mną - czuję, że jestem cała własnością Boga

Ks. Walter Rachwalik, Uniwersytet Opolskiego

Pouczenia Nieba na temat rzymsko-katolickich sakramentów chrztu, bierzmowania, pokuty, ostatniego namaszczenia i małżeństwa w świetle *Egzorcyzmów Szwajcarskich*

Podczas egzorcyzmów, przeprowadzanych z przerwami w terminach od 14 lipca 1975 r. do 1 maja 1978 r., nad szwajcarską katoliczką R.B. przez 10 kapłanów rzymsko-katolickich, demony, przymuszone ich rozkazami wydawanymi w Imieniu Trójcy Świętej oraz Niepokalanej, Najświętszej Maryi Panny, przedstawiły Ich zastrzeżenia związane ze zmianami wprowadzanymi po Soborze Watykańskim II, m.in. w przypadku sakramentów: chrztu, bierzmowania, pokuty, ostatniego namaszczenia, małżeństwa.

To odległe już w czasie wydarzenie, którym były egzorcyzmy przeprowadzone z nominacji biskupa miejsca aż przez dziesięciu kapłanów rzymsko-katolickich, udokumentowane nagraniami audio i filmowymi, udostępnione w formie książki wydanej w językach niemieckim, francuskim i polskim, stały się bazą do opracowania powyższego referatu.

Pamiętając, że Niebo posłużyło się faktem ekspiacyjnego opętania pewnej szwajcarskiej katoliczki, by przez zmuszone do tego demony złych duchów anielskich i potępionych ludzi, upomnieć zarówno pasterzy jak i wiernych świeckich Kościoła Rzymsko-Katolickiego, iż powinni oni m.in. powrócić do tradycyjnych form celebrowania Świętych Sakramentów: chrztu, bierzmowania, pokuty, ostatniego namaszczenia i małżeństwa.

Z wypowiedzi demonów wynika, że w decyzyjnych kręgach Kościoła pozyskali zauszników, poprzez których udało się zdesakralizować ich nadprzyrodzony charakter.

Przywrócenie tradycyjnej formy szafowania Sakramentów Świętych, co wynika z zachowanego materiału badawczego, spowoduje obfitszym dostęp łask, które stale Trójca Przenajświętsza udziela katolikom, i nie tylko.

Słowa kluczowe: „Jest teraz wielu opętanych” – „Decydujące jest to, co dzieje się w sercu bierzmowanego” – „Ludzie zatracają bez prawdziwej spowiedzi wszelkie sumienie” – „Wszyscy obecni muszą się modlić za umierającego” – „Małżeństwo jest już i bez tego dosyć ciężkie”

Mateusz Lisek, Politechnika Opolska

Sztuczna inteligencja w społeczeństwie – między standaryzacją a alienacją

Sztuczna inteligencja w coraz większym stopniu przenika struktury życia społecznego, stając się nie tylko narzędziem technologicznym, ale także czynnikiem kulturotwórczym. Artykuł podejmuje próbę socjologicznej analizy roli AI w kształtowaniu współczesnych wzorców relacji międzyludzkich, norm zachowań i wyobrażeń o wspólnocie. Zastosowano podejście interdyscyplinarne, łącząc socjologię, filozofię technologii oraz analizę przypadków (np. efekt ELIZA, ChatGPT, Replika). Szczególny nacisk położono na dwie przeciwstawne dynamiki – standaryzację oraz alienację – które ujawniają się w procesach interakcji człowieka z maszyną.

Wskazano, że algorytmy, mimo deklarowanej neutralności, coraz częściej stają się mechanizmem kontroli i przewidywalności, narzucając określone wzorce percepcji, reakcji i decyzji. Poprzez zastosowanie AI w mediach społecznościowych, edukacji czy administracji, kształtowane są nowe formy konformizmu i ograniczane możliwości indywidualnej refleksji. Jednocześnie rośnie skala relacji człowiek–maszyna o charakterze quasi-emocjonalnym, co – jak pokazuje analiza – może prowadzić do zaniku potrzeby kontaktu interpersonalnego, atomizacji oraz zaburzeń w zakresie kompetencji społecznych.

W artykule odwołano się również do historycznych źródeł zjawiska antropomorfizacji technologii, wskazując na konsekwencje psychologiczne i społeczne takiego podejścia. Uwzględniono wpływ kultury cyfrowej na redefinicję pojęcia bliskości, zaufania i współodczuwania. W podsumowaniu podkreślono konieczność wypracowania ram etycznych, edukacyjnych i regulacyjnych, które umożliwią krytyczne współistnienie z AI – nie tylko jako technologią, lecz jako realnym uczestnikiem życia społecznego. Postawiono pytanie, czy technologia empatii może paradoksalnie prowadzić do społecznej obojętności, oraz jak zapobiec uzależnieniu od relacyjnych iluzji tworzonych przez systemy algorytmiczne.

Słowa kluczowe: sztuczna inteligencja, społeczeństwo cyfrowe, standaryzacja, alienacja, relacje człowiek–maszyna, antropomorfizacja technologii, kompetencje społeczne, efekt ELIZA, kultura algorytmiczna, technologie empatii

Julia Aleksandra Pawelko

Analiza świadomości zagrożeń cyberprzestępczością bankową wśród młodych dorosłych

Współczesna cyfryzacja sprawia, że bankowość elektroniczna stała się nieodłącznym elementem życia codziennego, szczególnie wśród młodych dorosłych. Korzystanie z aplikacji mobilnych oraz internetowych serwisów transakcyjnych zapewnia wygodny i szybki dostęp do finansów, ale jednocześnie niesie ze sobą istotne zagrożenia związane z cyberprzestępczością. Przestępstwa takie jak phishing, skimming, spoofing, sniffing czy hacking mogą prowadzić do kradzieży danych osobowych, utraty środków finansowych, a nawet przejęcia tożsamości cyfrowej. Skuteczna ochrona przed tego typu zagrożeniami wymaga nie tylko stosowania nowoczesnych zabezpieczeń technologicznych, lecz także odpowiedniego poziomu wiedzy i świadomości użytkowników. Celem przeprowadzonego badania było określenie poziomu świadomości młodych dorosłych na temat zagrożeń związanych z cyberprzestępczością bankową oraz poznanie ich metod ochrony kont bankowych. Badanie zrealizowano w formie ankiety internetowej, skierowanej do 150 osób powyżej 18. roku życia. Pytania dotyczyły znajomości poszczególnych zagrożeń, codziennych praktyk zwiększających bezpieczeństwo finansowe oraz źródeł informacji na temat cyberbezpieczeństwa. Większość uczestników korzysta z bankowości elektronicznej regularnie i stosuje podstawowe środki ostrożności, takie jak unikanie logowania przez publiczne sieci Wi-Fi czy używanie uwierzytelniania dwuskładnikowego. Respondenci wykazali największą znajomość zagrożeń takich jak phishing i hacking, natomiast terminy takie jak sniffing czy spoofing pozostają mniej rozpoznawalne. Główne źródła wiedzy to artykuły internetowe oraz media społecznościowe. Wyniki wskazują na potrzebę intensyfikacji działań edukacyjnych w zakresie cyberbezpieczeństwa wśród młodych użytkowników bankowości cyfrowej.

Słowa kluczowe: wiedza, zagrożenia, cyberprzestępczość, młodzi dorośli

Marcin Poręba, lek. Jerzy Król, Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum

Polski wkład w opiekę zdrowotną i walkę z chorobami zakaźnymi na Syberii i Kamczatce na przykładzie działalności Benedykta Dybowskiego

Benedykt Dybowski (1835–1930) był polskim lekarzem i badaczem terenów Syberii. W warunkach zesłania na wschodnie tereny Imperium Rosyjskiego prowadził szeroko zakrojoną działalność medyczną i społeczną. Organizował opiekę zdrowotną, zwalczając epidemie chorób zakaźnych w tym ospy prawdziwej czerwonej i kiły. Promował wśród lokalnej ludności zasady higieny, wdrażał szczepienia ochronne oraz inicjował tworzenie pierwszych szpitali i leprozoriów na Kamczatce i Wyspach Komandorskich. Prowadził swoją praktykę często nieodpłatnie, podkreślając znaczenie więzi lekarz–pacjent oraz idei pomocy w zawodzie lekarza. Działal na rzecz poprawy warunków życia miejscowej ludności, przeciwdziałając alkoholizmowi i szerząc naukę o zdrowiu. Jego praca integrując medycynę, etykę lekarską i działalność społeczną pozostawiła trwały ślad w rozwoju nauki i ochrony zdrowia na ziemiach wschodnich Imperium Rosyjskiego.

Zofia Śledzikowska, Uniwersytet Medyczny w Białymstoku

Karoshi – Medyczne obliczenie śmierci z przepracowania

Karoshi (過労死), czyli „śmierć z przepracowania”, to zjawisko wywodzące się z Japonii, charakteryzujące się nagłymi zgonami spowodowanymi nadmiernym obciążeniem pracą. W pracy omówiono karoshi z perspektywy medycznej, ze szczególnym uwzględnieniem skutków zdrowotnych związanych z przeciążeniem zawodowym. Analiza wybranych publikacji naukowych pozwoliła wskazać główne konsekwencje somatyczne, takie jak choroby sercowo-naczyniowe (zawał mięśnia sercowego, udar mózgu), zaburzenia metaboliczne (cukrzyca typu 2, otyłość trzewna, hiperlipidemia) oraz problemy ze snem i fizjologiczne wypalenie. Przepracowanie istotnie wpływa także na zdrowie psychiczne, wywołując stany lękowe, depresję, wypalenie zawodowe oraz prowadząc do samobójstw związanych z pracą (karojisatsu). Praca opiera się na danych epidemiologicznych i klinicznych pochodzących głównie z Japonii oraz krajów o podobnym kontekście kulturowym.

Analiza literatury wskazuje na silną korelację między długimi godzinami pracy a wzrostem poziomu stresu oraz hormonów stresowych, takich jak kortyzol, co bezpośrednio wpływa na rozwój chorób sercowo-naczyniowych. Ponadto, niedobór snu i nieprawidłowe nawyki żywieniowe pogłębiają zaburzenia metaboliczne i osłabiają funkcje organizmu. Zjawisko karoshi jest złożonym problemem zdrowotnym, obejmującym zarówno aspekty fizjologiczne, jak i psychologiczne. W pracy podkreślono także istotną rolę kontekstu kulturowego oraz społecznego w kształtowaniu ryzyka wystąpienia tego syndromu. Zrozumienie patomechanizmów karoshi jest kluczowe dla opracowania skutecznych strategii diagnostycznych i terapeutycznych w ochronie zdrowia pracowników.

Słowa kluczowe: karoshi, śmierć z przepracowania, zdrowie psychiczne, wypalenie zawodowe, karojisatsu

Inga Budkiewicz, Katarzyna Horbaciuk, Studenckie koło naukowe CommodityLab, Katedra Jakości Produktów Przemysłowych i Opakowań, Instytut Nauk o Jakości, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu Opiekun SKN: dr hab. Renata Dobrucka, prof. UEP, email: 87762@student.ue.poznan.pl

Technologia w służbie sportu: ewolucja treningu w cyfrowej erze

Wstęp: W dobie cyfrowej transformacji coraz więcej osób korzysta z technologii wspierających aktywność fizyczną, takich jak zegarki sportowe i urządzenia z GPS. Dzięki możliwości monitorowania parametrów fizjologicznych i analizy danych w czasie rzeczywistym, stanowią one nowoczesne narzędzie wspomagające trening. Coraz większe znaczenie mają także aspekty motywacyjne i psychologiczne ich stosowania.

Cel badania: Celem pracy była analiza wpływu technologii sportowych na motywację, efektywność i nawyki treningowe użytkowników, z wykorzystaniem danych zebranych w badaniu ankietowym.

Metodyka: Przeprowadzono ankietę internetową wśród osób trenujących rekreacyjnie i zawodowo. Zbadano częstotliwość korzystania z technologii, wykorzystywane funkcje, wpływ na motywację, samoocenę postępów oraz preferencje użytkowników w zależności od wieku.

Wyniki: Wykazano istotną korelację między regularnym wykorzystaniem zaawansowanych funkcji zegarków a większą częstotliwością i skutecznością treningów. 76% osób analizujących dane po każdym treningu oceniło wpływ technologii na motywację jako wysoki. Użytkownicy zaawansowani częściej zauważali poprawę formy fizycznej (68%). Preferencje technologiczne różniły się w zależności od wieku.

Wnioski: Technologie ubieralne stanowią realne wsparcie treningowe, poprawiając motywację, świadomość treningową i efektywność. Ich skuteczność zależy jednak od aktywnego i świadomego użytkownika. Wskazana jest edukacja w zakresie ich odpowiedzialnego stosowania.

Słowa kluczowe: technologia sportowa, zegarki GPS, motywacja treningowa, urządzenia ubieralne, analiza danych treningowych

mgr inż. Kinga Worach

ORCID: 0009-0002-4032-4571

Bezpieczeństwo w przestrzeni publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa pracowników socjalnych

Bezpieczeństwo stanowi jedną z ważniejszych potrzeb człowieka, a jego zapewnienie w przestrzeni publicznej jest fundamentem prawidłowego funkcjonowania społeczeństwa. Powszechnie rozumiane jako stan względnego braku zagrożenia, bezpieczeństwo ma również wymiar subiektywny - zależny od indywidualnych odczuć, relacji międzyludzkich, polityki publicznej i codziennych praktyk społecznych.

Niniejszy artykuł podejmuje temat roli pracowników socjalnych realizujących obowiązki zawodowe w przestrzeni publicznej oraz zagadnienia ich bezpieczeństwa. Współcześnie kwestia bezpieczeństwa zawodowego nabiera szczególnego znaczenia, zwłaszcza w zawodach narażonych na kontakt z sytuacjami kryzysowymi, konfliktami i przemocą – takich jak praca socjalna.

Ze względu na bezpośredni kontakt z osobami znajdującymi się w kryzysie oraz interwencyjny charakter działań, zawód pracownika socjalnego wiąże się ze zwiększonym ryzykiem występowania sytuacji trudnych i niebezpiecznych. Przedstawiciele tej grupy zawodowej narażani są na napaści, agresję słowną, brak zrozumienia społecznego oraz wysoki poziom stresu. W tym kontekście bezpieczeństwo oznacza nie tylko reakcję na zagrożenia, ale przede wszystkim ich prewencję i świadome planowanie działań ochronnych.

W artykule odniesiono się do obowiązujących regulacji prawnych oraz zidentyfikowano kluczowe luki w systemie ochrony pracowników socjalnych. Przedstawione dane wskazują na potrzebę wzmocnienia polityki społecznej i zapewnienie bezpiecznych warunków pracy osobom wykonującym zawód zaufania publicznego.

Publikacja kończy się rekomendacjami dotyczącymi poprawy sytuacji tej grupy zawodowej, z uwzględnieniem konieczności zmian w organizacji pracy, stosowanych narzędzi i standardów bezpieczeństwa. Podkreślono również znaczenie systematycznego monitorowania potrzeb pracowników socjalnych oraz wdrażania rozwiązań technologicznych i instytucjonalnych wspierających ich codzienną działalność.

Słowa kluczowe: bezpieczeństwo, przestrzeń publiczna, pracownik socjalny, prewencja, ryzyko zawodowe, ochrona prawna

Karolina Kosecka, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

Problem romantyzowania samobójstwa w kulturze popularnej

Niniejsza praca podejmuje problem romantyzowania samobójstwa w kulturze popularnej, analizując sposób, w jaki przedstawienia autodestrukcyjnych zachowań w literaturze, filmie, serialach i mediach mogą wpływać na postrzeganie samobójstwa, szczególnie przez młodych odbiorców. Samobójstwo, definiowane jako świadomy akt autodestrukcji prowadzący do śmierci, bywa w kulturze popularnej ukazywane jako heroiczne, poetyckie czy wręcz mistyczne rozwiązanie problemów życiowych. Celem pracy jest wskazanie, jak konkretne narracje – od *Romea i Julii* Szekspira, przez *Cierpienia młodego Wertera* Goethego, po współczesne seriale i filmy, takie jak *13 powodów* i *Przekleństwa niewinności* – przyczyniają się do idealizacji aktu samobójczego. W badaniu wykorzystano przegląd literatury naukowej oraz analizę dzieł kultury masowej, ze szczególnym uwzględnieniem efektu Wertera i wpływu mediów na zachowania autodestrukcyjne. Wyniki wskazują, że romantyzowanie samobójstwa może prowadzić do zacierania granic między fikcją a rzeczywistością, kreowania niebezpiecznych wzorców oraz wzrostu ryzyka społecznej akceptacji samobójstwa jako formy wyrażania cierpienia. Praca podkreśla konieczność odpowiedzialnego przedstawiania tego tematu w mediach i kulturze, zwłaszcza wobec młodych, wrażliwych odbiorców.

Beata Szczawińska, Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie, Wydział Nauk Społecznych

Metody wychowania resocjalizującego w warunkach wolnościowych

Metody wychowania resocjalizacyjnego w warunkach wolnościowych to działania skierowane na osoby, które popełniły przestępstwa lub wykroczenia, ale nie przebywają w zakładach karnych czy innych instytucjach zamkniętych.

W takich warunkach celem wychowania resocjalizacyjnego jest pomoc w reintegracji społecznej, zapobieganie recydywie oraz promowanie odpowiedzialności i przestrzegania norm społecznych. Jednym z zasadniczych zadań resocjalizacji jest wywołanie w podopiecznych motywacji do zmiany własnego, dotychczasowego życia, a także sposobu odczuwania świata. Należy być świadomym, że taką motywację można osiągnąć jedynie wtedy, gdy oferta nowego stylu życia staje się znacznie atrakcyjniejsza od poprzedniego.

Metody wychowania resocjalizacyjnego w warunkach wolnościowych są ukierunkowane na pomoc osobom w reintegracji społecznej poprzez edukację, wolontariat, pracę, terapię, wsparcie zawodowe, rozwój umiejętności interpersonalnych oraz budowanie odpowiedzialności za własne życie. Uczą umiejętności praktycznych, stwarzają przestrzeń do rozwoju kreatywności i twórczego myślenia. Wzmacniają charakter i psychikę. Pomagają pokonywać bariery i własne słabości, redukują stres i poziom lęku. Powodują iż zwiększa się pewność siebie.

Celem tych działań jest zminimalizowanie ryzyka popełnienia kolejnych przestępstw oraz umożliwienie powrotu do społeczeństwa w sposób konstruktywny i zgodny z normami społecznymi.

Kamila Grzymała, Gabriela Baczyńska, Uniwersytet w Białymstoku

Zadowolenie młodych dorosłych z obranej ścieżki edukacyjnej i zawodowej

W dobie dynamicznych zmian na rynku pracy oraz rosnącej presji społecznej dotyczącej wyboru ścieżki kariery, coraz większe znaczenie zyskuje analiza zadowolenia młodych dorosłych z obranych kierunków edukacyjnych i zawodowych. Decyzje podejmowane na etapie kształcenia często determinują dalszy przebieg życia zawodowego, wpływając na poczucie satysfakcji, stabilizacji i samorealizacji. Zrozumienie, w jakim stopniu młodzi ludzie są usatysfakcjonowani z tych wyborów, może stanowić istotny punkt wyjścia do poprawy systemu edukacji i wsparcia kariery zawodowej. Celem badania była analiza poziomu zadowolenia młodych dorosłych z obranej ścieżki edukacyjnej i zawodowej. W badaniu wzięło udział 102 respondentów w wieku od 21 do 30 lat, reprezentujących różne poziomy wykształcenia oraz miejsca zamieszkania. Wyniki badania pokazują, że młodzi dorośli w większości umiarkowanie zadowoleni są z obranej ścieżki edukacyjnej. Choć wielu kierowało się zainteresowaniami i perspektywami zawodowymi, spora część wskazała na niewystarczające przygotowanie praktyczne i ograniczoną przydatność zdobytej wiedzy w pracy. W zakresie sytuacji zawodowej poziom satysfakcji również był najczęściej umiarkowany. Prawie połowa badanych planuje zmianę ścieżki zawodowej w ciągu najbliższych pięciu lat, co wskazuje na niedopasowanie edukacji i pracy do oczekiwań oraz potrzeb młodych ludzi. Wyniki badania podkreślają konieczność zwiększenia nacisku na praktyczne przygotowanie zawodowe oraz na konieczność aktualizowania programów kształcenia w oparciu o bieżące potrzeby pracodawców. Istotne jest również zapewnienie elastycznych możliwości przekwalifikowania się, które umożliwią młodym dorosłym skuteczne dostosowanie się do zmieniających się warunków zawodowych co bezpośrednio mogłoby przełożyć się na ich zadowolenie.

inż. Justyna Góra, inż. Adrianna Krakowiak, Politechnika Łódzka

Usprawnienie przepływu informacji w procesie produkcyjnym

W niniejszej pracy przedstawiono znaczenie systemów informacyjnych wspomagających proces produkcyjny we współczesnych przedsiębiorstwach. Wykorzystano do tego metodę studiów literaturowych. Omówiono cechy jakościowe oraz funkcje informacji, a także zaproponowano gotowe rozwiązania z zakresu infrastruktury informatycznej. W ramach pracy wykonano badanie w wybranym przedsiębiorstwie produkcyjnym w celu porównania rzeczywistych praktyk z teoretycznymi założeniami. Określono problem badawczy w postaci przepływu niekompletnych informacji w ramach procesu produkcyjnego. Na tej podstawie wyznaczono cel badania- identyfikacja miejsc i przyczyn powstawania problemów. Dokonano szczegółowej analizy stanu obecnego zarządzania informacją, zidentyfikowano miejsca powstawania nieprawidłowości oraz wskazano na ich główne przyczyny. Wykorzystano w tym celu narzędzia zarządzania jakością oraz metody badawcze, takie jak badanie ankietowe, wywiad czy przegląd dokumentacji przedsiębiorstwa. W wyniku przeprowadzonych badań zidentyfikowano nieprawidłowości oraz czynniki mające kluczowy wpływ na ich powstawanie. Zaprojektowano szereg rozwiązań usprawniających, których celem jest optymalizacja przepływu informacji w procesie produkcyjnym poprzez eliminację problemu badawczego.

Sylwia Haracz, Weronika Niewiadomska, Jakub Otto, Dawid Piecha, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

Wpływ otoczenia społecznego na decyzję o podjęciu studiów wyższych oraz aktywności studenckiej na poziom satysfakcji ze studiowania

Współczesna młodzież, po ukończeniu szkoły średniej staje przed istotnym i złożonym wyborem dotyczącym dalszej ścieżki edukacyjnej oraz zawodowej. Artykuł ma na celu przedstawienie wyników badań dotyczących wpływu otoczenia społecznego na decyzję o podjęciu studiów wyższych oraz znaczenia aktywności studenckiej dla poziomu satysfakcji ze studiowania. Analiza została opracowana w oparciu o wyniki ankiety przeprowadzonej wśród 118 studentów uczelni wyższych z całej Polski, co pozwoliło na uzyskanie reprezentatywnego przekroju opinii jak i doświadczeń młodych osób na różnych etapach edukacji akademickiej. Skupiała się ona między innymi na miejscu pochodzenia, typie ukończonej szkoły średniej, chęci przerwania toku studiów oraz przynależności do organizacji studenckich. Wyniki wskazują, iż czynniki rodzinne, a zwłaszcza opinie i oczekiwania rodziców, odgrywają rolę w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych. W porównaniu do tego, wpływ rówieśników okazał się znikomy. Sugeruje to, że młodzi ludzie kierują się znacznie częściej własnymi przekonaniem, zainteresowaniami i wartościami. Ponadto wykazano, że uczestnictwo w aktywnościach pozastudenckich, takich jak koła naukowe czy organizacje akademickie, wiąże się z wyższym poziomem satysfakcji ze studiowania. Wyniki te wskazują na istotną rolę środowiska akademickiego nie tylko jako miejsca zdobywania wiedzy, ale także jako przestrzeni umożliwiającej rozwój osobisty i budowanie relacji. Wnioski z badania mają zastosowanie zarówno teoretyczne jak i praktyczne. Obejmują one poszerzenie wiedzy na temat społecznych uwarunkowań decyzji edukacyjnych oraz na temat jakości doświadczeń akademickich. Praktyczne wykorzystanie wyników badań dotyczy przede wszystkim uczelni wyższych, które dzięki nim mogą lepiej dostosować plany studiów i ofertę dodatkowych aktywności do potrzeb przyszłych studentów.

Robert Pietrzak, Uniwersytet Łódzki

Korzyści i problemy związane ze stosowaniem technologii RPA w przedsiębiorstwie

Celem artykułu jest identyfikacja kluczowych korzyści i wyzwań związanych z wdrażaniem technologii Robotic Process Automation (RPA) w przedsiębiorstwach, dokonana na podstawie przeglądu literatury. W artykule zaprezentowano różnorodne definicje RPA, przedstawiające tę technologię jako system algorytmów zastępujących pracę ludzką, system automatyzacji procesów manualnych, narzędzie automatyzujące procesy oparte na regułach oraz technologię naśladującą interakcje człowieka z systemami przez interfejs użytkownika. Po tym przeglądzie autor zaproponował własną definicję RPA. W opracowaniu wskazano główne zalety technologii RPA, takie jak wzrost efektywności i produktywności, minimalizacja błędów, łatwość wdrożenia i obsługi, redukcja kosztów działania firmy, poprawa jakości i ciągłości pracy czy łatwość integracji z innymi narzędziami IT. Jednocześnie omówiono wyzwania związane z implementacją tych rozwiązań, m.in. koszty wdrożenia, ograniczenia technologiczne, możliwe błędy dotyczące funkcjonowania robotów, kwestie cyberbezpieczeństwa oraz obawy pracowników. Artykuł zwraca uwagę na rosnące znaczenie RPA nie tylko w dużych korporacjach, ale także w sektorze MŚP, podkreślając konieczność etapowego wdrażania tej technologii. Wskazuje też, że wdrożenia RPA powodują zmiany organizacyjne i społeczne, generując zapotrzebowanie na nowe kompetencje i zawody. W konkluzji autor stwierdza, że RPA stanowi istotny element transformacji cyfrowej firm, którego znaczenie w funkcjonowaniu przedsiębiorstw będzie rosło.

Słowa kluczowe: Robotic Process Automation, RPA, automatyzacja procesów, przedsiębiorstwo, sztuczna inteligencja, efektywność operacyjna

Michał Golik, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

Samochody wodorowe – alternatywa pomiędzy samochodami elektrycznymi, a spalinowymi ?

Wobec rosnących wyzwań związanych ze zmianami klimatu oraz koniecznością dekarbonizacji transportu, samochody napędzane wodorem zyskują coraz większe zainteresowanie jako potencjalna alternatywa dla pojazdów spalinowych i elektrycznych. Technologia ta opiera się na wykorzystaniu ogniw paliwowych, które przekształcają wodór w energię elektryczną zasilającą silnik, przy czym jedynym produktem ubocznym procesu jest para wodna. Takie rozwiązanie łączy zalety elektromobilności z szybkim tankowaniem oraz dużym zasięgiem, czyniąc samochody wodorowe atrakcyjnym rozwiązaniem zwłaszcza w sektorze transportu dalekodystansowego.

Celem niniejszego opracowania jest kompleksowa analiza potencjału technologii wodorowej w motoryzacji, jej przewag nad obecnymi rozwiązaniami, a także barier utrudniających powszechną implementację. W pracy przedstawiono szczegółowe omówienie działania ogniw paliwowych, warunków przechowywania wodoru, kosztów infrastrukturalnych oraz porównanie parametrów użytkowych z pojazdami elektrycznymi i spalinowymi. Praca zawiera przykłady aktualnie dostępnych modeli (Toyota Mirai II, Hyundai Nexo), ukazując praktyczny wymiar wykorzystania tej technologii.

Wyniki analizy wskazują, że mimo wysokich kosztów produkcji i ograniczonej infrastruktury, samochody wodorowe mogą w przyszłości stanowić kluczowy filar zrównoważonego transportu. Warunkiem ich upowszechnienia jest jednak rozwój technologii magazynowania wodoru, zwiększenie efektywności energetycznej oraz wsparcie ze strony państwa i sektora prywatnego w zakresie rozbudowy sieci stacji tankowania. Niniejsza praca stanowi wkład w debatę nad przyszłością motoryzacji i kierunkami rozwoju innowacyjnych, niskoemisyjnych technologii napędowych..

Emilia Witek-Żelazny, Politechnika Śląska, Studenckie Koło Naukowe Inżynierii i Biologii Systemów e-mail: emilwit008@student.polsl.pl

Opiekun: dr inż. Małgorzata Adamiec-Organisio

Lampy UV i LED w stylizacji paznokci: aspekty bezpieczeństwa i ryzyka zdrowotnego

W przeciągu ostatnich lat manicure hybrydowy zyskuje coraz większą popularność, stając się tym samym nieodłącznym elementem pielęgnacji wielu osób na całym świecie. Rozwój rynku doprowadził do upowszechnienia metod stylizacji paznokci, wśród których kluczową rolę odgrywają technologie utwardzania światłem za pomocą lamp ultrafioletowych (UV) oraz diod elektroluminescencyjnych (LED). Mimo szybko rosnącej sławy ich wpływ na zdrowie oraz bezpieczeństwo stosowania pozostaje wciąż przedmiotem badań.

Nadmierna ekspozycja na promieniowanie ultrafioletowe jest związana z fotostarzeniem oraz stanowi jeden z głównych czynników ryzyka rozwoju nowotworów skóry, w tym czerniaka złośliwego czy raka kolczystokomórkowego. Promieniowanie UVA o długości fali 315-400 nm może powodować uszkodzenia DNA komórek skóry zarówno w sposób bezpośredni, jak i pośredni poprzez indukcję stresu oksydacyjnego i generowania reaktywnych form tlenu (ROS). Uszkodzenia te prowadzą do powstawania mutacji związanych nowotworzeniem.

Istotna w kontekście regularnego korzystania z lamp światłoutwardzalnych jest kumulatywna ekspozycja na promieniowanie UVA – nawet krótkotrwała, lecz powtarzalna może mieć znaczący wpływ na skórę dłoni. Zarówno lampy LED jak i UV emitują promieniowanie z zakresu UVA – odpowiednio 375 – 425 nm oraz 315 – 410 nm, a czas naświetlania pojedynczej warstwy lakieru wynosi pomiędzy 30 – 240 s, w średnim odstępie 2 – 4 tygodni. Sprawia to, że zagadnienia bezpieczeństwa związane z tymi technologiami, są istotne dla zdrowia ich użytkowników.

Niniejszy artykuł ma na celu przedstawienie aktualnego stanu wiedzy na temat lamp UV i LED stosowanych w kosmetologii, analizując zarówno aspekty bezpieczeństwa, jak i praktyczne zalety obu technologii.

mgr inż. Maciej Michalski, Powszechna Kasa Oszczędności bank Polski Spółka Akcyjna

Model audytu oparty na metodyce ciągłej oceny ryzyka i mechanizmów kontrolnych z wykorzystaniem metod statystycznych i sztucznej inteligencji

Prezentacja dotyczy projektu "Model audytu oparty na metodyce ciągłej oceny ryzyka i mechanizmów kontrolnych z wykorzystaniem metod statystycznych i sztucznej inteligencji", zrealizowanego w jednym z wiodących polskich banków. Projekt był współfinansowany przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBR) i realizowany we współpracy Banku z Politechniką Białostocką. Numer wniosku o dofinansowanie: POIR.01.01.01-00-1284/20. Celem projektu było opracowanie prototypowej platformy audytu ciągłego (PAC) złożonej z modułów dot. wyliczania wskaźników KRI (ang. Key Risk Indicators), pomiaru efektywności mechanizmów kontrolnych oraz modelu predykcji poziomu wskaźników KRI lub miar efektywności mechanizmów kontrolnych. Poza celami projektu, wypracowano również model wyjaśniający przyczyny zdarzeń niepożądanych poprzez identyfikację cech, które są z nimi skorelowane. W materiale zaprezentowano cele projektu, osiągnięte wyniki, architekturę IT oraz wypracowane produkty projektu. Cykliczny monitoring wskaźników KRI i miar efektywności mechanizmów kontrolnych umożliwia bieżące identyfikowanie i analizowanie potencjalnych nieprawidłowości, co pozwala na szybszą reakcję i podejmowanie działań naprawczych. Model predykcji prognozuje przyszłe wartości wskaźników KRI i miar efektywności mechanizmów kontrolnych bazując na historycznym trendzie ich wartości z wykorzystaniem metod statystycznych i sztucznej inteligencji dla szeregów czasowych. Drugi z wypracowanych modeli to rodzaj modelu statystycznego, którego celem jest wyjaśnianie przyczyn zajścia zdarzeń niepożądanych wpływających negatywnie na poziom wskaźnika lub miary. Jego celem nie jest predykcja nieznannej wartości, ale identyfikacja istotności cech pod kątem zajścia zdarzeń niepożądanych i wskazuje, które cechy oraz które wartości tych cech najbardziej przyczyniły się do wystąpienia zdarzeń niepożądanych. Platforma została wypracowana w oparciu o m.in. repozytorium danych zlokalizowane w hurtowni danych Banku oraz procesy zasilania bazy danymi z wykorzystaniem procesów ETL. Przygotowanie danych źródłowych na potrzeby wskaźników i miar oraz modeli odbywa się z wykorzystaniem framework'u dbt (data build tool). Do wizualizacji wyników KRI i miar efektywności mechanizmów kontrolnych wykorzystano narzędzie Power BI, a wyniki modelu predykcji i modelu wyjaśniającego

przyczyny zajścia zdarzeń niepożądanych są prezentowane w dedykowanych, interaktywnych aplikacjach www stworzonych w pythonie z wykorzystaniem narzędzia streamlit.

Niewęłowska Anna, Politechnika Białostocka

Wpływ rewitalizacji przestrzeni postindustrialnych na rozwój społeczno-gospodarczy miast

Rewitalizacja przestrzeni postindustrialnych stanowi istotny element współczesnych strategii rozwoju miast, odpowiadając na złożone wyzwania wynikające z transformacji gospodarczej, urbanistycznej i społecznej. Proces ten obejmuje przekształcanie zdegradowanych terenów – takich jak zakłady przemysłowe, elektrownie, porty czy magazyny – w aktywne struktury miejskie, pełniące nowe funkcje mieszkaniowe, usługowe, edukacyjne i kulturalne. Tego typu działania nie tylko wpływają na podniesienie jakości życia mieszkańców i wzmocnienie lokalnych gospodarek, ale także odgrywają kluczową rolę w przywracaniu ciągłości przestrzennej i tożsamościowej miasta.

Szczególne znaczenie w tym kontekście ma architektura, która jako medium pamięci i projektowania przyszłości integruje w sobie aspekty dziedzictwa, nowoczesności i zrównoważonego rozwoju. Adaptacja istniejącej zabudowy, tworzenie przestrzeni wielofunkcyjnych, poszanowanie kontekstu lokalnego oraz świadome kształtowanie przestrzeni publicznych stają się fundamentami skutecznych strategii rewitalizacyjnych.

Analiza wybranych przykładów z Polski i Europy (m.in. EC1 i Manufaktura w Łodzi, Strefa Kultury w Katowicach, Koneser w Warszawie, HafenCity w Hamburgu, Londyńskie Docklands, czy region Ruhry) pokazuje różnorodność podejść oraz skalę potencjalnych efektów – od aktywizacji społecznej i wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej, po zagrożenia związane z gentryfikacją, presją deweloperską czy wykluczeniem społecznym.

Wyniki analizy podkreślają potrzebę całościowego, interdyscyplinarnego i długofalowego planowania procesów rewitalizacyjnych, które równoważą cele przestrzenne, społeczne, ekonomiczne i kulturowe oraz angażują szerokie spektrum interesariuszy w kształtowanie zrównoważonego, inkluzywnego miasta.

Słowa kluczowe: rewitalizacja, przestrzenie postindustrialne, rozwój miast, dziedzictwo przemysłowe, zrównoważony rozwój, tożsamość miejsca

Michał Kociolek, Politechnika Warszawska

Przenoszenie systemów SCADA do chmury – rewolucja czy ryzyko ?

Wraz z rozwojem Przemysłu 4.0 i rosnącym znaczeniem danych w czasie rzeczywistym, systemy SCADA (Supervisory Control and Data Acquisition) coraz częściej rozpatrywane są w kontekście migracji do chmury obliczeniowej. Tradycyjne systemy SCADA, działające w zamkniętych sieciach lokalnych (on-premise), od lat stanowią fundament monitorowania i sterowania procesami przemysłowymi. Jednak nowoczesne wymagania dotyczące mobilności, skalowalności i dostępności danych doprowadziły do rozwoju tzw. Cloud SCADA – czyli zdalnie dostępnych, elastycznych i często tańszych w utrzymaniu rozwiązań opartych na architekturze chmurowej.

Niniejszy referat analizuje główne zalety i zagrożenia związane z wdrażaniem systemów SCADA w chmurze. Z jednej strony, zastosowanie chmury pozwala na łatwe zarządzanie rozproszonymi instalacjami, umożliwia dostęp do danych z dowolnego miejsca na świecie oraz wspiera wykorzystanie analityki predykcyjnej i sztucznej inteligencji. Dodatkowo, usługi typu „Platform-as-a-Service” (PaaS) pozwalają firmom zmniejszyć koszty związane z infrastrukturą IT, serwisem i aktualizacjami.

Z drugiej strony, migracja SCADA do chmury wiąże się z poważnymi wyzwaniami. Kluczowe obawy dotyczą cyberbezpieczeństwa – otwartość systemu na połączenia zewnętrzne zwiększa podatność na ataki, a naruszenia mogą skutkować utratą danych lub nawet paraliżem produkcji.

Pojawiają się również problemy z opóźnieniami w przesyłaniu danych (latencja), zależnością od jakości łącza internetowego oraz trudnościami w integracji systemów chmurowych z istniejącymi, często przestarzałymi komponentami automatyki. W prezentacji omówione zostaną przykłady zastosowań chmurowych systemów SCADA w różnych sektorach przemysłu – od energetyki po produkcję spożywczą. Zostaną zaprezentowane także najnowsze podejścia do zabezpieczania komunikacji (np. VPN, tunelowanie, segmentacja sieci), a także modele hybrydowe, które łączą zalety rozwiązań lokalnych i chmurowych.

Celem referatu jest przedstawienie rzeczowej analizy, która pomoże ocenić, czy SCADA w chmurze to technologiczny postęp, który warto wdrażać, czy też ryzyko, które należy ostrożnie równoważyć.

Daria Radomska

Z glukozy do energii: pierwszy etap życia komórki

Glikoliza stanowi centralny szlak przemian katabolicznych prowadzący do degradacji glukozy, będący kluczowym etapem w pozyskiwaniu energii w postaci ATP w warunkach zarówno tlenowych, jak i beztlenowych. Proces ten, zachodzący w cytoplazmie komórek, obejmuje dziesięć enzymatycznych reakcji przekształcających sześciowęglową glukozę do dwóch cząsteczek trójwęglowego pirogronianu, przy jednoczesnym powstawaniu ATP oraz NADH. Jako podstawowy element metabolizmu węglowodanów, glikoliza nie tylko zapewnia szybkie źródło energii, ale także dostarcza prekursorów do dalszych szlaków biosyntetycznych i oksydacyjnych. Omówiony zostanie szczegółowy przebieg glikolizy z uwzględnieniem mechanizmów działania kluczowych enzymów, takich jak heksokinaza, fosfofruktokinaza-1 oraz pirogronianokinaza, które pełnią funkcję punktów regulacyjnych całego szlaku. Zostanie podkreślone znaczenie allosterycznej regulacji aktywności tych enzymów w odpowiedzi na zmienne stężenia ATP oraz fruktozo-2,6-bisfosforanu, co umożliwia precyzyjne dostosowanie intensywności glikolizy do stanu energetycznego komórki. Ponadto, przedstawiona zostanie rola glikolizy w kontekście metabolizmu beztlenowego, w tym fermentacji mleczanowej i alkoholowej. Celem prezentacji jest przedstawienie glikolizy jako złożonego i ściśle kontrolowanego procesu biochemicznego zachodzącego zasadniczo we wszystkich komórkach, który stanowi fundament energetycznego funkcjonowania komórki i którego zrozumienie ma istotne znaczenie zarówno w badaniach podstawowych, jak i zastosowaniach klinicznych oraz biotechnologicznych. Zrozumienie tego procesu to nie tylko wiedza podstawowa, ale i narzędzie do lepszego pojmowania funkcjonowania organizmów w zdrowiu i chorobie.

Emilia Kamizela¹, Oliwia Rdzanek¹, Kacper Wrzosek¹, Gabriela Worotyłko¹, Maria Woś¹, Katarzyna Szklener²

Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Wydział lekarski

¹ Studenckie Koło Naukowe przy Zakładzie Onkologii Klinicznej i Chemioterapii

² Zakład Onkologii Klinicznej i Chemioterapii, Uniwersytecki Szpital Kliniczny Nr 4 w Lublinie

ul. aleje Racławickie 1, 20-059 Lublin

e-mail: kamizela2000@gmail.com

Fuzja alk w raku płuca – od wykrycia do leczenia celowanego

Wstęp: Rak płuca stanowi jedno z największych wyzwań współczesnej onkologii, będąc jednocześnie najczęstszą przyczyną zgonów nowotworowych na świecie. Postęp w dziedzinie diagnostyki molekularnej znacząco zmienił podejście do leczenia tego nowotworu, umożliwiając identyfikację określonych zmian genetycznych i zastosowanie terapii celowanej. Jedną z kluczowych aberracji molekularnych jest rearanżacja genu *ALK*, występująca u 3–7% pacjentów z niedrobnokomórkowym rakiem płuca (NSCLC), głównie w typie gruczołowym. Odkrycie fuzji *EML4-ALK* oraz rozwój inhibitorów kinazy ALK znacząco poprawiły rokowanie tej podgrupy chorych. W niniejszej prezentacji omówiono ścieżkę diagnostyczno-terapeutyczną raka płuca z rearanżacją ALK – od mechanizmu molekularnego, przez metody wykrywania, po aktualne standardy leczenia i przyszłe perspektywy terapeutyczne.

Cel pracy: Celem pracy było przedstawienie kompleksowej ścieżki diagnostyczno-terapeutycznej pacjentów z ALK-dodatnim NSCLC – od wykrycia zmian genetycznych do wdrożenia leczenia celowanego, z uwzględnieniem aktualnych standardów, skuteczności dostępnych leków oraz mechanizmów oporności.

Materiały i Metody: Przeanalizowano aktualne wytyczne (ESMO, NCCN) oraz wyniki kluczowych badań klinicznych (ALEX, ALTA-1L), porównujących skuteczność inhibitorów ALK pierwszej i kolejnych generacji. Omówiono również dostępne metody diagnostyczne, takie jak IHC, FISH, RT-PCR i NGS, w kontekście ich przydatności klinicznej.

Wyniki: Wprowadzenie inhibitorów ALK, począwszy od crizotinibu, a następnie leków II i III generacji (alectinib, brigatinib, lorlatinib), znacząco wydłużyło czas przeżycia wolnego od progresji i poprawiło kontrolę zmian w ośrodkowym układzie nerwowym. Alectinib, jako

terapia pierwszego rzutu, wykazał przewagę nad crizotinibem w badaniu ALEX (PFS nieosiągnięty vs. 11,1 mies.; HR 0,47; $P < 0,001$) oraz zmniejszył ryzyko progresji w OUN (12% vs. 45%).

Wnioski: Diagnostyka rearanżacji *ALK* stanowi niezbędny element postępowania u pacjentów z NSCLC. Terapia celowana inhibitorami ALK istotnie poprawia rokowanie w tej grupie chorych. Kluczowe znaczenie mają dobór odpowiedniej strategii diagnostycznej oraz monitorowanie molekularne w celu identyfikacji mechanizmów oporności i optymalizacji leczenia w kolejnych liniach terapii. Rozwój terapii skojarzonych i personalizacji leczenia daje nadzieję na dalszą poprawę wyników leczenia pacjentów z ALK+ NSCLC.

Podsumowanie: Fuzja *ALK* to kluczowy biomarker w leczeniu NSCLC, który umożliwia zastosowanie skutecznej terapii celowanej. Precyzyjna diagnostyka molekularna, oparta na nowoczesnych technikach, jest warunkiem koniecznym dla skutecznej kwalifikacji do leczenia inhibitorami ALK. Terapie nowej generacji, takie jak alectinib, oferują znaczną poprawę przeżycia i jakości życia, szczególnie dzięki lepszemu penetracji do OUN. Choć rozwój oporności stanowi wyzwanie, dostępne strategie leczenia kolejnych linii oraz badania nad terapiami skojarzonymi i personalizacją leczenia wskazują na dynamiczny postęp w opiece nad pacjentami z ALK-dodatnim rakiem płuca.

Kamil Gawlik, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Występowanie *Gammaproteobacteria* w wodach fontann miejskich w Olsztynie

Celem przeprowadzonego badania było określenie różnorodności liczebności *Gammaproteobacteria* oraz struktury morfologicznej tej klasy bakterii w wodach fontann miejskich w Olsztynie. Przeprowadzono badania mikrobiologiczne próbek wody pobranej w okresie od maja do września 2018 r. z pięciu fontann zlokalizowanych w centrum miasta. Analiza wykazała znaczące wahania liczebności *Gammaproteobacteria*, które wynosiły od 0,0 do $28,40 \times 10^4$ kom./ml, co stanowiło od 0,0 do 29,2% ogólnej liczby bakterii (OLB), w zależności od badanego stanowiska i okresu poboru próbek. Wśród *Gammaproteobacteria* zaobserwowano zróżnicowaną strukturę morfologiczną. Najmniejszy udział procentowy miały formy laseczkowate (0% - 14,3%), nieco większy formy skręcone (0% - 20,0%), natomiast największy udział procentowy miały pałeczki i ziarniaki, których udział w populacji wahał się od 0% do 100%. W całym okresie badawczym nie stwierdzono obecności form nitkowatych w analizowanych próbkach. Przeprowadzona analiza statystyczna ujawniła istotne różnice ($p < 0,05$) pomiędzy procentowym udziałem *Gammaproteobacteria* w próbkach z różnych stanowisk badawczych, co wskazuje na wpływ lokalnych czynników środowiskowych na ich występowanie. Ponadto wykazano istotne korelacje ($p \leq 0,05$) pomiędzy procentowym udziałem pałeczek i ziarniaków a ogólną liczebnością *Gammaproteobacteria* w populacji bakteryjnej fontann miejskich. Zmiany liczebności tych bakterii mogły wynikać z różnorodnych czynników, takich jak zmiany temperatury, skład chemiczny wody oraz poziom zanieczyszczenia. Wyniki badań podkreślają potrzebę monitorowania mikrobioty wód fontann miejskich, zwłaszcza ze względu na możliwe konsekwencje zdrowotne związane z obecnością bakterii należących do *Gammaproteobacteria*, w tym gatunków potencjalnie patogennych. Uzyskane dane mogą stanowić punkt wyjścia do dalszych badań nad czynnikami wpływającymi na zmienność populacji mikroorganizmów w środowisku wodnym oraz sposobami ich kontroli.

Wiktoria Skwierczyńska, Kacper Artykiewicz, Uniwersytet Jana Długosza, Collegium Medicum im. dr. W. Biegańskiego, Al. Armii Krajowej 13/15, 42-200 Częstochowa
e-mail: skwierczynska.wiktoria@gmail.com

NLPZ w prewencji raka jelita grubego

Rak jelita grubego (CRC) jest jednym z najczęściej diagnozowanych nowotworów złośliwych na świecie oraz jedną z głównych przyczyn zgonów onkologicznych. W ostatnich latach rośnie zainteresowanie możliwością zastosowania niesteroidowych leków przeciwzapalnych (NLPZ), zwłaszcza kwasu acetylosalicylowego (ASA), w chemoprewencji tego nowotworu. W niniejszej pracy dokonano przeglądu aktualnego piśmiennictwa, ze szczególnym uwzględnieniem dużych metaanaliz, randomizowanych badań klinicznych oraz przeglądów systematycznych opublikowanych po 2018 roku. Przedstawiono zależność dawka–efekt, długość terapii, ryzyko działań niepożądanych oraz podgrupy wysokiego ryzyka. Wykazano, że długoterminowe stosowanie ASA (≥ 500 mg/dobę przez ≥ 5 lat) może redukować ryzyko zachorowania na CRC o 30–40%, a śmiertelność o 35%. Niższe dawki (< 325 mg/dobę) są skuteczne przy terapii trwającej ponad dekadę. ASA i NLPZ wykazują silny potencjał jako środki chemoprewencyjne w CRC, szczególnie u pacjentów z zespołem Lyncha, FAP oraz z dodatnim wywiadem rodzinnym. Stosowanie powinno być poprzedzone oceną ryzyka krwawień i zindywidualizowane. Potrzebne są dalsze badania nad biomarkerami predykcyjnymi i personalizacją leczenia.

Emilia Kamizela¹, Patrycja Najda¹, Kacper Wrzosek¹, Gabriela Worotyłko¹, Maria Woś¹, Katarzyna Szklener²

Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Wydział lekarski

¹ Studenckie Koło Naukowe przy Zakładzie Onkologii Klinicznej i Chemioterapii

² Zakład Onkologii Klinicznej i Chemioterapii, Uniwersytecki Szpital Kliniczny Nr 4 w Lublinie

ul. aleje Racławickie 1, 20-059 Lublin

e-mail: kamizela2000@gmail.com

rola mikrobiomu jelitowego w odpowiedzi na immunoterapię nowotworów

Wstęp: W ostatnich latach immunoterapia zrewolucjonizowała leczenie wielu nowotworów, oferując pacjentom nowe możliwości terapeutyczne, szczególnie w przypadkach opornych na klasyczne metody leczenia. Niemniej jednak, odpowiedź na immunoterapię, zwłaszcza z użyciem inhibitorów punktów kontrolnych, takich jak anty-PD-1 czy anty-CTLA-4, pozostaje zmienna i skuteczna jedynie u części pacjentów. Coraz więcej dowodów naukowych wskazuje, że mikrobiom jelitowy czyli złożona społeczność mikroorganizmów zamieszkujących przewód pokarmowy, może odgrywać istotną rolę w modulowaniu odpowiedzi immunologicznej i wpływać na skuteczność terapii przeciwnowotworowej. Celem niniejszej pracy jest przegląd aktualnej wiedzy na temat interakcji pomiędzy mikrobiomem a immunoterapią nowotworów oraz omówienie potencjalnych strategii terapeutycznych opartych na modulacji mikroflory jelitowej.

Tło: Mikrobiom jelitowy bierze udział w regulacji układu odpornościowego i może mieć wpływ na skuteczność immunoterapii nowotworów. Zróżnicowanie składu mikrobioty, obecność konkretnych gatunków bakterii oraz ogólny stan eubiozy lub dysbiozy mogą modulować odpowiedź pacjenta na leczenie inhibitorami punktów kontrolnych.

Cel pracy: Przedstawienie aktualnych dowodów naukowych dotyczących wpływu mikrobiomu jelitowego na skuteczność immunoterapii oraz potencjalnych sposobów terapeutycznej modulacji mikrobioty w celu poprawy efektów leczenia.

Materiały i Metody: Analiza literatury przedmiotu oraz wyników badań przedklinicznych i klinicznych z ostatnich lat.

Wyniki: Badania wykazują, że pacjenci z bogatszym, zróżnicowanym mikrobiomem i dominacją korzystnych bakterii osiągają lepsze efekty leczenia immunoterapeutycznego. Strategie takie jak stosowanie probiotyków, prebiotyków, dieta, przeszczep mikrobioty

kałowej oraz rozwój syntetycznych konsorcjów bakteryjnych wykazują potencjał we wspomaganiu terapii nowotworów.

Wnioski: Mikrobiom jelitowy stanowi obiecujący biomarker oraz cel terapeutyczny w kontekście personalizacji leczenia immunoonkologicznego. Konieczne są dalsze badania kliniczne celem standaryzacji procedur oraz identyfikacji optymalnych interwencji mikrobiomowych.

Podsumowanie: Mikrobiom jelitowy odgrywa istotną rolę w modulacji odpowiedzi immunologicznej, co czyni go ważnym elementem wpływającym na skuteczność immunoterapii nowotworów. Obecność określonych bakterii jelitowych może wspierać aktywację układu odpornościowego, a ich niedobór lub eliminacja może tę odpowiedź osłabiać. Badania wskazują, że celowa modyfikacja mikrobiomu może poprawiać skuteczność terapii onkologicznej. Choć wiele strategii pozostaje na etapie badań, wyniki są obiecujące i wskazują na rosnące znaczenie mikrobiomu jako czynnika wspierającego personalizację leczenia w onkologii przyszłości.

Elwira Misiuk, Justyna Wasiewicz, Natalia Wardak, Anna Geniusz, Marta Adamska, Agnieszka Bielaga, Wyższa Szkoła Medyczna w Białymstoku

Opieka pielęgniarska nad pacjentem geriatrycznym, chorującym na niedokrwistość

Wstęp: Pacjent geriatryczny charakteryzuje się wielochorobowością, zmniejszoną rezerwą biologiczną oraz zwiększoną wrażliwością na czynniki zewnętrzne. Holistyczne podejście do pacjenta uwzględnia nie tylko stan fizyczny, ale także psychiczny, emocjonalny i społeczny seniora.

Cel pracy: Przedstawienie problemu niedokrwistości w populacji geriatrycznej, ukazanie wyzwań w opiece i sposobów ich pokonywania

Materiał i metody: Analiza i ocena rozwiązań wspierających opiekę geriatryczną, w tym wykorzystanie nowoczesnych technologii i indywidualnych planów opieki oraz podejścia skoncentrowanego na pacjencie chorującym na niedokrwistość

Wyniki: Zwrócono uwagę na konieczność kształcenia pielęgniarek w zakresie geriatrii oraz rozwijania empatycznej i zintegrowanej opieki nad osobami w starszym wieku.

Wnioski: Skuteczna opieka pielęgniarska nad społeczeństwem geriatrycznym wymaga interdyscyplinarnej współpracy i wiedzy w zakresie chorych cierpiących na niedokrwistość.

Słowa kluczowe: niedokrwistość, geriatria

Ewelina Jamrozik, Uniwersytet Rzeszowski

Reprezentacje chemiczne w komputerowo wspomaganym projektowaniu nowych związków terapeutycznych

Komputerowo wspomagane projektowanie leków (CADD) wymaga precyzyjnych i efektywnych sposobów reprezentowania cząsteczek chemicznych. Reprezentacje te warunkują skuteczność w takich zadaniach jak wirtualny screening, predykcja właściwości biologicznych czy generowanie nowych związków. Obecnie stosowane podejścia obejmują notacje liniowe (np. SMILES, SELFIES), deskryptory molekularne (np. RDKit, Mordred, PaDEL), *fingerprints* (m.in. ECFP, MACCS, FCFP) oraz grafy molekularne.

Wyjściowe dane strukturalne (SDF, MOL2) wymagają przekształcenia w reprezentację umożliwiającą ich obliczeniowe przetwarzanie. Formatem przejściowym są notacje liniowe, które w sposób zwięzły kodują strukturę cząsteczki. Na ich podstawie generowane są deskryptory molekularne - liczbowe parametry odzwierciedlające cechy fizykochemiczne, topologiczne, elektronowe i przestrzenne związku. Alternatywą lub uzupełnieniem deskryptorów są *fingerprinty* molekularne - reprezentacje obecności określonych fragmentów strukturalnych w cząsteczce. Różnią się one między sobą metodą ekstrakcji cech, zakresem kodowanych substruktur oraz długością wektora. Cechuje je odporność na redundancję oraz łatwość i szybkość w wyliczeniu. Aktualnie coraz większe znaczenie zyskują reprezentacje grafowe, które opisują cząsteczkę jako nieskierowany graf chemiczny z atomami jako węzłami i wiązaniami jako krawędziami. Takie podejście umożliwia zastosowanie architektur głębokiego uczenia, pozwalających na bezpośrednie przetwarzanie topologii molekularnej. Modele te wykazują wysoką precyzję w predykcji, jednak wymagają dużych zbiorów danych i znacznych zasobów obliczeniowych.

Sam dobór odpowiedniej reprezentacji chemicznej powinien być ściśle uzależniony od charakterystyki analizowanej właściwości, rodzaju danych oraz celu modelowania. W predykcji aktywności receptorowej skuteczne mogą być *fingerprinty* substruktur, podczas gdy analiza biodostępności wymaga uwzględnienia cech fizykochemicznych lub konformacyjnych.

Słowa kluczowe: odkrywanie nowych leków, cheminformatyka, deskryptory molekularne, reprezentacje chemiczne, *fingerprints*, farmacja

Adrian Pieńkus, Wydział Nauk Społecznych, Uniwersytet Rzeszowski, al. Tadeusza Rejtana 16C, 35-959 Rzeszów

Sport jako forma redukcji stresu – oddziaływanie aktywności fizycznej na układ nerwowy

Celem niniejszej pracy jest przedstawienie, w jaki sposób sport wpływa na redukcję stresu oraz jakie mechanizmy neurofizjologiczne są zaangażowane w tym procesie. Prezentacja ma na celu przybliżenie roli neuroprzekaźników i hormonów, takich jak endorfiny, serotonina czy kortyzol, a także wyjaśnienie, jak regularny wysiłek fizyczny wspiera równowagę psychiczną, poprawia samopoczucie i wzmacnia odporność organizmu na stres.

Współczesne tempo życia i rosnące wymagania społeczne sprawiają, że stres stał się powszechnym zjawiskiem wpływającym negatywnie na zdrowie psychiczne i fizyczne człowieka. Jedną z naturalnych i skutecznych metod przeciwdziałania jego skutkom jest regularna aktywność fizyczna.

Sport nie tylko poprawia kondycję fizyczną, ale ma również istotny wpływ na funkcjonowanie układu nerwowego, wspierając organizm w walce ze stresem. Aktywność fizyczna wpływa na wiele mechanizmów neurofizjologicznych, czyli procesów zachodzących w mózgu i układzie nerwowym. Podczas wysiłku organizm zaczyna produkować naturalne substancje poprawiające nastrój i zmniejszające odczuwanie bólu.

W prezentacji omówiona zostanie m.in. rola endorfin, serotoniny i dopaminy w poprawie nastroju oraz zmniejszeniu napięcia nerwowego, a także wpływ ćwiczeń na układ współczulny i przywspółczulny. Prezentacja ukaże również, że regularna aktywność fizyczna ma wpływ na zdolności poznawcze, jakość snu i odporność na stres. W czasach, gdzie ogromna część naszego społeczeństwa ma problemy ze stresem, sport może być kluczowym elementem w poprawie jakości naszego zdrowia psychicznego i życia.

Słowa kluczowe: sport, stres, zdrowie

Maja Miśkiewicz, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Wydział Lekarski Collegium Medicum

Porównanie metody laparoskopowej i klasycznej laparotomii w miomektomii

Mięśniaki macicy to najczęstsze łagodne guzy narządu rodnych kobiet w wieku rozrodczym. U pacjentek z objawowymi zmianami, które nie odpowiadają na leczenie farmakologiczne, oraz u kobiet planujących ciążę, zaleca się chirurgiczne usunięcie mięśniaków -miomektomię. Obecnie dostępnych jest kilka metod operacyjnych, z których najczęściej stosowane to klasyczna laparotomia (otwarte cięcie jamy brzusznej) oraz laparoscopia (metoda małoinwazyjna). Celem niniejszego opracowania jest porównanie metody laparoskopowej i laparotomii w kontekście bezpieczeństwa, skuteczności leczenia, wpływu na płodność, czasu rekonwalescencji oraz ryzyka powikłań. Analizie poddano dane przedstawione w przeglądach literatury Laparoscopic Myomectomy: clinical outcomes and comparative evidence oraz Minimally Invasive Myomectomy: An Overview on the Surgical Approaches and a Comparison with Mini-Laparotomy, które zestawiają wyniki licznych badań dotyczących obu metod. Laparoscopia okazała się techniką oferującą wiele korzyści dla pacjentek: wiąże się z mniejszą utratą krwi podczas operacji, krótszym czasem hospitalizacji, szybszym powrotem do aktywności zawodowej oraz mniejszym bólem pooperacyjnym. Pomimo nieco dłuższego czasu trwania zabiegu, laparoscopia nie zwiększa istotnie ryzyka powikłań. Co więcej, metoda ta wykazuje porównywalną skuteczność w zakresie zachowania płodności, jak laparotomia. Dodatkowo, rozwój technik takich jak chirurgia robotyczna czy histeroscopia umożliwia jeszcze bardziej precyzyjne i mniej inwazyjne leczenie wybranych typów mięśniaków. Z kolei laparotomia pozostaje skuteczną i bezpieczną opcją w przypadkach mięśniaków dużych, mnogich lub trudno zlokalizowanych, które mogą przekraczać możliwości laparoskopii. Jest też preferowana w sytuacjach wymagających szybkiego i szerokiego dostępu operacyjnego, np. przy podejrzeniu zmian nowotworowych. Wnioski płynące z obu analiz sugerują, że laparoscopia powinna być pierwszą linią leczenia operacyjnego u odpowiednio dobranych pacjentek, ze względu na korzystniejszy profil rekonwalescencji i mniejsze obciążenie organizmu. Wybór metody powinien jednak uwzględniać nie tylko cechy anatomiczne i kliniczne pacjentki, ale również doświadczenie operatora oraz dostępność odpowiedniego sprzętu chirurgicznego.

lek. Wiktoria Balcerzak, Oddział Neurologii , Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 7, Śląski Uniwersytet Medyczny, Górnośląskie Centrum Medyczne im. Prof. Leszka Gieca

Nowoczesne podejście do leczenia choroby Alzheimera: od biomarkerów po terapie biologiczne

Choroba Alzheimera (AD) jest jedną z najczęstszych chorób neurodegeneracyjnych, prowadzącą do postępującej utraty funkcji poznawczych i pamięci. Aktualne statystyki wskazują, że dotyka ona ponad 50 milionów osób na świecie, a prognozy przewidują dalszy wzrost tej liczby. Nowoczesne podejście do diagnostyki i leczenia AD koncentruje się na zastosowaniu biomarkerów, technik obrazowania oraz innowacyjnych terapii biologicznych i genowych. Biomarkery, takie jak beta-amyloid ($A\beta$), białko tau i neurofilamenty lekkie (NfL), odgrywają kluczową rolę w monitorowaniu postępu choroby oraz umożliwiają wczesne wykrywanie patologicznych zmian w mózgu. Wspierają je nowoczesne techniki obrazowania, w tym PET i MRI, które pozwalają na wizualizację złogów amyloidu i zmian strukturalnych.

W obszarze leczenia dominują terapie biologiczne, obejmujące inhibitory beta-sekretazy, przeciwciała monoklonalne (Lecanemab, Aducanumab, Donanemab) oraz leki immunomodulacyjne, które ukierunkowane są na zmniejszenie odkładania się amyloidu oraz ograniczenie procesów neurozapalnych. Ponadto, dynamicznie rozwijają się immunoterapia oraz terapie genowe, w tym techniki CRISPR i antisense oligonucleotides (ASO), które otwierają nowe możliwości terapeutyczne poprzez modulację ekspresji genów odpowiedzialnych za rozwój patologii.

Postęp technologiczny, obejmujący telemedycynę, Internet Rzeczy (IoT) oraz opiekę multidyscyplinarną, w znaczący sposób wspiera monitorowanie pacjentów i poprawia ich jakość życia. Nowoczesne podejście do leczenia choroby Alzheimera stawia na personalizację terapii, wczesne wykrywanie oraz zintegrowane modele opieki, które mogą skutecznie spowalniać progresję choroby oraz zmniejszać jej wpływ na pacjentów i ich rodziny.

Karolina Pniaczek, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie

Wścieklizna – aspekty kliniczne, epidemiologiczne i profilaktyczne

Wścieklizna to ostra, wirusowa choroba zakaźna ośrodkowego układu nerwowego, niemal zawsze śmiertelna po wystąpieniu objawów klinicznych. Mimo dostępności skutecznych szczepionek od ponad wieku, rocznie powoduje ponad 59 tysięcy zgonów. Rezerwuarem wirusa są ssaki drapieżne i nietoperze, a zakażenie następuje najczęściej przez ugryzienie chorego zwierzęcia.

Czynnikiem etiologicznym jest wirus z rodzaju *Lyssavirus*, rodziny *Rhabdoviridae*, o pałeczkowatej budowie i jednoniciowym RNA o ujemnej polarności. Otoczka wirusa zawiera glikoproteinę G, umożliwiającą wnikanie do neuronów i inicjację odpowiedzi immunologicznej. Patogeneza opiera się na retrogradowym transporcie wirusa do mózgu i rozwoju ostrego zapalenia mózgu.

Wścieklizna przebiega w dwóch postaciach: pobudzeniowej (z wodowstrętem, światłowstrętem, agresją) oraz porażennej (z objawami neuropatii obwodowych). Diagnostyka *in vivo* obejmuje metody molekularne, testy immunofluorescencyjne oraz oznaczanie przeciwciał w surowicy i płynie mózgowo-rdzeniowym. Pośmiertne rozpoznanie opiera się na badaniu histopatologicznym, wykrywaniu ciałek Negriego i analizie genetycznej wirusa.

Kluczowe znaczenie ma profilaktyka – zarówno przedekspozycyjna, jak i poekspozycyjna. Szczepienia ochronne i immunoglobulina swoista są skuteczne, choć ich dostępność w wielu regionach jest ograniczona. W krajach rozwiniętych prowadzi się szczepienia lisów i obowiązkowe szczepienia psów. Mimo to wścieklizna pozostaje istotnym problemem zdrowotnym. Wyzwania obejmują nierówny dostęp do profilaktyki, brak szybkich testów terenowych i niedoinformowanie społeczeństwa.

Kamila Kibitlewska, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Wykorzystanie nowoczesnych technologii w hodowli trzody chlewnej

W artykule przedstawiono nowoczesne technologie i systemy stosowane w hodowli trzody chlewnej, które odpowiadają na rosnące potrzeby efektywności produkcji i poprawy dobrostanu zwierząt. Trzoda chlewna jest jednym z najważniejszych gatunków hodowlanych na świecie, a wzrost jej produkcji i konsumpcji wymaga innowacyjnych rozwiązań technologicznych. Opisano trzy główne systemy chowu – intensywny, ekstensywny oraz ekologiczny – wraz z ich cechami i ograniczeniami. Kluczową rolę odgrywa automatyzacja procesów, w tym systemy precyzyjnego karmienia oparte na technologii RFID, które pozwalają indywidualnie dostosować dawki paszy, poprawiając wykorzystanie surowca i zdrowie zwierząt.

W artykule omówiono zaawansowane metody monitoringu zdrowia i zachowania świń, takie jak czujniki ruchu do wykrywania rui, kamery termowizyjne oraz systemy akustyczne analizujące dźwięki zwierząt. Technologie te umożliwiają wczesną diagnostykę chorób i lepsze zarządzanie dobrostanem. Zastosowanie Internetu rzeczy (IoT) oraz sztucznej inteligencji (AI) umożliwia integrację danych dotyczących parametrów środowiskowych, zdrowotnych i produkcyjnych, co pozwala na zdalne zarządzanie fermą oraz optymalizację procesów hodowlanych.

Podkreślono znaczenie automatyzacji procesów takich jak czyszczenie i dezynfekcja chlewni, które poprawiają warunki higieniczne i ograniczają emisję szkodliwych gazów. W pracy wskazano na liczne korzyści wdrażania nowoczesnych rozwiązań – zwiększenie efektywności produkcji, oszczędności finansowe związane z precyzyjnym żywieniem oraz poprawę zdrowia i komfortu zwierząt. Omówiono bariery technologiczne i organizacyjne, takie jak konieczność stabilnej infrastruktury sieciowej, interoperacyjność urządzeń oraz wyzwania związane z pracą w trudnych warunkach chlewni.

Na podstawie przykładów wdrożeń z Hiszpanii i Chin zaprezentowano praktyczne zastosowania automatycznych systemów karmienia, monitoringu środowiskowego oraz robotyki, które już przynoszą wymierne korzyści w zarządzaniu fermami.

Małgorzata Kowalczyk, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie

Choroba niebieskiego języka (Bluetongue)

Choroba niebieskiego języka (Bluetongue) jest zakaźną chorobą wirusową dotykającą głównie przeżuwacze, takie jak owce, bydło, kozy oraz dzikie przeżuwacze. Wywoływana jest przez wirusa Bluetongue Virus (BTV), należącego do rodzaju *Orbivirus* w rodzinie *Reoviridae*. Wirus ten przenoszony jest przede wszystkim przez ukąszenia owadów z rodzaju *Culicoides*, potocznie zwanych kuczmanami, które odgrywają kluczową rolę w transmisji choroby. Po dostaniu się do organizmu zwierzęcia, wirus replikuje się w komórkach śródbłonna naczyń krwionośnych, co prowadzi do uszkodzenia ścian naczyń, zwiększonej przepuszczalności naczyń, wycieków osocza, obrzęków, a także wybroczyn i zmian martwiczych w różnych tkankach.

U owiec choroba objawia się charakterystycznymi symptomami, takimi jak wysoka gorączka, sinica języka (stąd nazwa choroby), obrzęki twarzy i szyi, ślinotok, owrzodzenia błon śluzowych jamy ustnej oraz problemy z poruszaniem się spowodowane zapaleniem racic. Zakażenie może prowadzić do poronień oraz obniżenia płodności. U bydła i innych przeżuwaczy przebieg choroby jest zwykle łagodniejszy, często subkliniczny, co utrudnia wykrycie i kontrolę zakażeń. U tych zwierząt objawy obejmują okresową gorączkę, nieżyt nosa, ślinotok oraz zaczerwienienie błon śluzowych, a także spadek apetytu i obniżoną wydajność produkcyjną.

Diagnostyka choroby opiera się na badaniach serologicznych, takich jak test ELISA i AGID, które pozwalają wykryć obecność przeciwciał przeciwko BTV, oraz na metodach molekularnych, przede wszystkim RT-PCR, umożliwiających wykrycie materiału genetycznego wirusa. Izolacja wirusa w hodowlach komórkowych stanowi złoty standard potwierdzenia zakażenia, choć jest czasochłonna i wymaga specjalistycznego sprzętu.

Choroba niebieskiego języka ma istotne znaczenie gospodarcze i epidemiologiczne. Powoduje znaczne straty produkcyjne, związane z obniżeniem produkcji mleka i mięsa, spadkiem płodności oraz wzrostem śmiertelności, szczególnie w stadach owiec. Ponadto wprowadza ograniczenia w handlu międzynarodowym zwierzętami i produktami pochodzenia zwierzęcego, co generuje dodatkowe koszty i komplikacje dla producentów i eksporterów. Choroba jest sezonowa, co jest związane z aktywnością kuczmanów, a zmiany klimatyczne sprzyjają rozszerzaniu zasięgu tych wektorów, stwarzając ryzyko pojawienia się nowych ognisk w obszarach dotychczas wolnych od BTV. Właśnie dlatego kluczową rolę w kontroli

choroby odgrywają nadzór weterynaryjny, profilaktyka, w tym szczepienia ochronne, oraz działania ograniczające kontakt zwierząt z wektorami, takie jak stosowanie repelentów czy zabezpieczenia fizyczne. Brak skutecznego leczenia przyczynowego podkreśla konieczność konsekwentnej prewencji i monitoringu w populacjach zwierząt gospodarskich.

Dominika Julia Ziplińska, Studenckie Koło Naukowe Mykologów, Opiekun: dr hab. Anna Biedunkiewicz, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Wydział Biologii i Biotechnologii, Katedra Mikrobiologii i Mykologii, ul. Oczapowskiego 1A, 10-719 Olsztyn
e-mail: dominika.ziplinska@student.uwm.edu.pl

Torfowiska jako mikrohabitat dla grzybów – analiza torfowisk otuliny Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego

Torfowiska to specyficzne i wrażliwe ekosystemy występujące w strefie umiarkowanej. Charakteryzują się one stałym uwodnieniem, niską temperaturą, kwasowym odczynem pH oraz ograniczoną dostępnością tlenu. Złożone warunki fizykochemiczne determinują obecność specyficznych nisz ekologicznych sprzyjających kolonizacji przez mikroorganizmy, w tym grzyby. Torfowiska stanowią środowisko, w którym grzyby mogą występować w różnych komponentach ekosystemu - w toni wodnej, zanurzonej w niej roślinności czy litoralu. Ich obecność wynika zarówno z naturalnej adaptacji do warunków wodnych, jak i przypadkowej introdukcji zarodników z otaczających siedlisk lądowych. Celem przeprowadzonego badania było określenie różnorodności grzybów występujących w dwóch środowiskach wodno-torfowych, różniących się pod względem roślinności, zlokalizowanych w otulinie Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego. Porównano różnorodność wyizolowanych grzybów zasiedlających te dwa różne środowiska. Badania obejmowały pobór próbek wód stojących wraz z pomiarem temperatury i pH wody. Próbkę przefiltrowano i następnie hodowano na czterech rodzajach podłoży mykologicznych (agar Sabourauda z antybiotykiem, agar glukozowo-ziemniaczany, agar Czapek-Doxa oraz agar z różem bengalskim). Hodowle inkubowano w temperaturze 25°C przez 72 h. Po inkubacji wykonano preparaty półtrwałe metodą Gerlacha oraz preparaty przyżyciowe, barwione błękitem metylenowym. Przeprowadzono identyfikację kolonii grzybów drożdżowych standardowymi metodami wykorzystywanymi w diagnostycznym laboratorium mykologicznym. Wyrosłe kolonie analizowano pod względem cech makro- i mikromorfologicznych. W toku przeprowadzonych badań wyizolowano grzyby strzępkowe należące m.in. do rodzajów *Trichoderma*, *Mucor*, *Aspergillus*, *Penicillium* i *Fusarium*, a także grzyby drożdżopodobne: *Rhodosporidium babjevae* oraz *Solicoccozyma aeria*. Większe zróżnicowanie taksonomiczne zaobserwowano w próbkach pochodzących z torfowiska bogatszego w roślinność. Uzyskane wyniki wskazują, że torfowiska, mimo niekorzystnych warunków tlenowych i kwasowego

odczynu wody, mogą być bogatym rezerwuarem różnorodnych mikroorganizmów, w tym także grzybów, traktowanych jako organizmy lądowe.

Wiktoria Muszak, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie

Manul stepowy (*Otocolobus manul*)

Manul stepowy (*Otocolobus manul*) to gatunek małego drapieżnego ssaka z rodziny kotowatych. Zasięg jego występowania obejmuje Azję od Zachodu po Południowy - Wschód. Środowisko w jakim żyją te ssaki to stepy, skaliste pustynie, równiny i pozbawione drzew obszary górskie. Ciało tych kotów mierzy od 50 do 60 cm, natomiast jego ogona osiąga od 21 do 31 centymetrów długości. Zwierzę osiąga od 2,5 do 4,5 kg. Okrywa włosowa jest gęsta i długa, może być ona srebrnopłowa czy też pomarańczowoczarna, zimą staje się bardziej szara z mniej widocznymi wzorami. Ma bardzo ciekawe oczy, ponieważ jego źrenice są okrągłe a nie tak jak u reszty kotowatych pionowe. Manul prowadzi nocny tryb życia. W ciągu dnia ukrywa się w norach innych zwierząt, małych jaskiniach i rozpadlinach skalnych. Są to koty skryte, wiodące samotniczy tryb życia. Żywi się głównie szczekuszkami oraz drobnymi gryzoniami czy ptakami. Gotowość płciową samica osiąga po pierwszym roku życia. Okres rozrodu tego ssaka zaczyna się w lutym i trwa do marca, jest on dosyć głośny, podobnie jak innych kotowatych. Ciąża trwa od 66 do 75 dni. W miocie są od 3 do 4 młodych, lecz zdarzają się też takie, gdzie kociąt jest więcej. Kiedyś były obiektem polowań, ze względu na swoje futro obecnie polowania na niego są zabronione.

Wiktoria Muszak, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie

Toxocara canis

Toxocara canis to nicienie z rodziny *Ascarididae*, bytujący głównie w jelicie cienkim psów, szczególnie młodych osobników. Dorosłe nicienie osiągają długość od 9 do 18 centymetrów i mają charakterystyczny biało - kremowy kolor. Samice składają dziennie nawet do 200 000 jaj, które wraz z kałem trafiają do środowiska zewnętrznego. Jaja stają się inwazyjne od 1 do 4 tygodni w sprzyjającym im warunkach, takich jak odpowiednia temperatura i wilgotność. Cykl życiowy *Toxocara canis* obejmuje różne drogi transmisji takie jak: połknięcie jaj z larwami, przez łożysko czy z mlekiem matki a także przez spożycie żywicieli paratenicznych. Po wydaleniu jaj niezarodkowych z kałem, w środowisku po około 4 tygodniach rozwijają się larwy L3, które są postacią inwazyjną. Po spożyciu, larwa wędruje do jelita. U młodych psów (*T. canis*) larwy migrują przez płuca, oskrzela i przełyk, gdzie są odkrztuszane i połykane; dorosłe nicienie rozwijają się i składają jaja w jelicie cienkim. Diagnostyka opiera się głównie na badaniu kału metodą flotacji, która umożliwia wykrycie jaj pasożyta w badanym materiale; testy serologiczne, które umożliwiają wykrycie przeciwciał czy metody molekularne jak PCR. Pasożyt ma potencjał zoonotyczny. Kluczową rolę odgrywa regularne odrobaczanie psów.

Daniel Wysokiński, Agata Danielewicz, Uniwersytet w Siedlcach, Wydział Nauk Rolniczych, Instytut Zootechniki i Rybactwa, Studenckie Koło Naukowe Sympatyków Zwierząt, ul. Bolesława Prusa 14, 08-110 Siedlce
E-mail: danielwysokinski30@gmail.com

Wpływ zagrzewania się paszy na fizjologiczne i produkcyjne parametry krów mlecznych

Celem badań było określenie wpływu zagrzewania paszy na fizjologiczne i produkcyjne parametry krów mlecznych. Materiał badawczy stanowiły dwa stada bydła mlecznego: jedna otrzymywała paszę świeżą, a druga tę samą paszę po procesie zagrzewania (proces fermentacji cieplnej w warunkach letnich). Do oceny wykorzystano analizę składu mleka, wskaźników zdrowotnych (m.in. liczba komórek somatycznych, pobranie paszy, sita kałowe) oraz obserwację ogólnej kondycji zwierząt. Wyniki wykazały, że pasza zagrzana miała negatywny wpływ na zdrowie i produkcję mleka – odnotowano spadek wydajności, pogorszenie składu mleka, wzrost liczby komórek somatycznych oraz wystąpienie toksyn w kale. Wnioski wskazują na konieczność unikania podawania przegrzanej paszy zwierzętom, szczególnie w okresach wysokich temperatur, aby utrzymać dobrą kondycję stada i wysoką jakość produkcji mlecznej.

Słowa kluczowe: krowy mleczne, zagrzewanie paszy, zdrowie bydła, jakość mleka, fermentacja paszy

Małgorzata Kowalczyk, Analityka Weterynaryjna Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie

Zatrucie jadem żmii zygzakowatej (*Vipera berus*)

Zatrucie jadem żmii zygzakowatej (*Vipera berus*), jedyne go jadownego węża występującego naturalnie w Polsce i wielu regionach Europy, stanowi istotny problem zdrowia publicznego na terenach leśnych, górskich i wiejskich. Choć większość przypadków ukąszenia kończy się łagodnym przebiegiem, u części pacjentów rozwijają się poważne objawy kliniczne, zarówno miejscowe, jak i ogólnoustrojowe. Należą do nich: silny ból, obrzęk i zaczerwienienie kończyny, podwyższona temperatura ciała, nudności, wymioty, zawroty głowy, a w cięższych przypadkach – objawy neurologiczne, zaburzenia krzepnięcia, niewydolność nerek, wstrząs anafilaktyczny oraz martwica tkanek.

Jad żmii zbudowany jest z kompleksu toksyn o działaniu cytotoksycznym, hemotoksycznym i proteolitycznym. Substancje te uszkodzają błony komórkowe, wpływają na śródbłonek naczyń krwionośnych, zaburzają przepuszczalność naczyń oraz wywołują silną odpowiedź zapalną i immunologiczną. Do rzadkich, ale możliwych powikłań należą zespół ciasnoty przedziałów powięziowych oraz wtórne zakażenia bakteryjne miejsca ukąszenia.

Rokowanie w przypadku zatrucia jadem *Vipera berus* jest na ogół dobre, o ile pacjent szybko otrzyma odpowiednią pomoc medyczną. Postępowanie terapeutyczne obejmuje leczenie objawowe, monitorowanie stanu ogólnego, unieruchomienie kończyny oraz – w wybranych przypadkach – podanie surowicy przeciwwężowej. Istotne znaczenie ma również profilaktyka, polegająca na unikaniu siedlisk żmij, stosowaniu ochronnego ubioru w czasie aktywności terenowej oraz edukacji społeczeństwa w zakresie pierwszej pomocy po ukąszeniu.

W regionach endemicznych zatrucia żmijami pozostają ważnym problemem sezonowym, zwłaszcza w okresie wiosenno-letnim, i wymagają czujności ze strony służb medycznych oraz osób narażonych na kontakt z tym gatunkiem.

Karolina Pniaczek, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie

Zielone zagrożenie – trucizny wytwarzane przez rośliny

W świecie roślin substancje toksyczne odgrywają istotną rolę w przystosowaniu do środowiska. Są efektem ewolucji prowadzącej do chemicznej obrony przed roślinożercami, drobnoustrojami, a także konkurującymi gatunkami. Roślinne trucizny charakteryzują się dużą różnorodnością chemiczną i mechanizmami działania – od blokowania przekazywania nerwowego, przez uszkodzanie błon komórkowych, aż po zakłócanie pracy narządów wewnętrznych. Wiele z nich ma silne działanie na organizm ludzki, prowadząc do ciężkich zatrąć, a nawet śmierci.

Toksyny występują zarówno u roślin egzotycznych, jak i pospolitych gatunków rodzimej flory. Szalec jadowny, pokrzyk wilcza jagoda czy tojad mocny to przykłady roślin naturalnie występujących w Polsce, których spożycie może mieć skrajnie niebezpieczne skutki. Z drugiej strony, wiele substancji pierwotnie uznawanych za trujące znajduje zastosowanie w farmakologii – jako środki przeciwbólowe, rozszerzające żrenice, przeciwnowotworowe czy uspokajające. Klasyczne stwierdzenie „dawka czyni truciznę” zyskuje w tym kontekście szczególną aktualność.

Zjawisko toksyczności roślin ukazuje złożoność relacji między światem przyrody a człowiekiem. Trucizny roślinne stanowią przykład dwoistości natury – mogą być zarówno zagrożeniem, jak i narzędziem leczenia. Ich znajomość ma znaczenie nie tylko w medycynie i biologii, ale również w codziennym życiu, gdzie przypadkowy kontakt z toksyczną rośliną może prowadzić do groźnych konsekwencji zdrowotnych. Roślinne toksyny pozostają jednym z najbardziej fascynujących i niejednoznacznych aspektów botaniki oraz toksykologii

Mateusz Fitas, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Wydział Lekarski Collegium Medicum, ORCID 0009 0006 3259 6541

Nowotwór jelita grubego - porównanie trzech resekcyjnych technik chirurgicznych

Rak jelita grubego pozostaje jednym z najczęstszych i najgroźniejszych nowotworów złośliwych na świecie. Jego leczenie w stadium operacyjnym obejmuje przede wszystkim zabieg resekcji, który może być wykonany metodą klasyczną (otwartą), laparoskopową lub z wykorzystaniem chirurgii robotycznej. Współczesna chirurgia małoinwazyjna stawia na techniki, które pozwalają nie tylko skutecznie usunąć guz, ale także zminimalizować powikłania i skrócić czas powrotu pacjenta do pełni zdrowia.

W niniejszej prezentacji dokonano porównania trzech technik operacyjnych na podstawie dwóch aktualnych badań naukowych: randomizowanego badania porównującego chirurgię otwartą z robotyczną oraz metaanalizy badań dotyczącej chirurgii robotycznej i laparoskopowej u pacjentów w wieku podeszłym. Analiza wykazała, że technika robotyczna cechuje się najmniejszą utratą krwi, najniższym odsetkiem powikłań, najkrótszym czasem hospitalizacji oraz szybszym przywróceniem funkcji jelitowych. Mimo dłuższego czasu trwania zabiegu i wyższych kosztów, zapewnia większe bezpieczeństwo oraz komfort pacjenta w okresie pooperacyjnym.

Co istotne, nie zaobserwowano istotnych różnic pomiędzy technikami w zakresie śmiertelności pooperacyjnej ani odsetka wznowy choroby. Laparoscopia pozostaje solidną alternatywą, szczególnie tam, gdzie zasoby technologiczne są ograniczone. Technika otwarta, choć wciąż stosowana, wypada najsłabiej pod względem komfortu pacjenta i długości rekonwalescencji. Wybór metody operacyjnej powinien być zatem dostosowany indywidualnie do pacjenta, uwzględniając nie tylko jego stan kliniczny, lecz także możliwości ośrodka i doświadczenie operacyjnego operatora.

dr Agnieszka Szydelko

Alienacja rodzicielska i jej wpływ na rozwój małych dzieci

Podkreślić należy, że w Polsce obecnie spotkać się można niezwykle często z pojęciem alienacji rodzicielskiej. Wykorzystywane jest ono zarówno przez matki, jak i ojców. Każdy z nich interpretuje je zgodnie z własnymi potrzebami, szczególnie procesowymi. Należy jednakże pamiętać, że niezależnie od własnych oczekiwań, własnych interesów procesowych, w tym wszystkim najważniejsze jest dobro dzieci.

Niezależnie od osobistego podejścia do tego czy zjawisko alienacji rodzicielskiej istnieje rzeczywiście, czy jest tworem procesowym/prawnym, jest ono opisywane w licznych publikacjach krajowych i zagranicznych. Literatura fachowa przedstawia szerokie zachowania o charakterze alienującym i dokonuje ich oceny.

Wskazać należy z całą stanowczością, że niezależnie jak będziemy nazywać określone zjawiska występujące w strukturze rodziny, a które mają charakter izolacyjny, alienujący, to mają one bezpośredni wpływ na rozwój dzieci. Owo dobro dzieci, o którym tak wiele mówi i pisze się, chociażby przy okazji licznych dni walki z przemocą, ochrony rodziny, rocznic Konwencji o ochronie praw dziecka, rzeczywiście powinno być aspektem kluczowym. To właśnie z perspektywy dziecka i jego dobra należy rozpatrywać relacje rodzinne.

Powszechnie wiadomo, co wielokrotnie podkreśla literatura psychologiczna i pedagogiczna, że dla prawidłowego rozwoju dziecka konieczna jest obecność obojga rodziców, przy czym powinni oni przyczyniać się do rozwoju dziecka w sposób konstruktywny, pozytywny. Izolacja od rodzica, nie mająca podstaw faktywnych i prawnych, a więc która w szczególności nie stanowi ochrony dziecka przed przemocą, przestępstwem seksualnym, pozostaje nieuprawniona. Mało tego, może doprowadzić do licznych zaburzeń w funkcjonowaniu dziecka w kolejnych latach, także w dorosłości.

Rozwój dziecka odbywa się na wielu płaszczyznach, w tym psychicznej, emocjonalnej, edukacyjnej, seksualnej, społecznej. W każdym z tych elementów bardzo istotny jest udział obojga rodziców. Ma to tym bardziej znaczenie, jeśli oboje rodzice byli obecni w życiu dziecka w najmłodszych jego latach i zdążyła się wytworzyć między nimi więź, przywiązanie. Konieczne jest zrozumienie w jaki sposób brak rodzica może wpłynąć na przyszłość dziecka.

Jesteś studentem, doktorantem, młodym naukowcem? Chcesz publikować w profesjonalnym piśmie naukowym, brać udział w konferencjach? Firma Konferencje Naukowe Piotr Rachwał umożliwi Ci start w świecie nauki za przystępną cenę. Organizujemy konferencje interdyscyplinarne, jak i specjalistyczne. Wydajemy monografie pokonferencyjne oraz współpracujemy z czasopismami z listy ministerialnej. Pomagamy w publikacji artykułów.

Piotr Rachwał

Konferencje Naukowe

ul. Gen Leopolda Okulickiego 51D/20

31-637 Kraków

NIP: 573-272-51-36

REGON: 365643034

E-mail: rachwal.konferencjenaukowe@gmail.com

<https://konferencjenaukowe.com.pl/>